

St.prp. nr. 14

(2005–2006)

Om samtykke til inngåelse av en ramme-
avtale av 4. april 2005 mellom regjeringen
i Kongeriket Norge og regjeringen i Det
forente kongerike Storbritannia og Nord-
Irland om petroleumssamarbeid over
grenselinjen

Innhold

1	Sammendrag	5	Forslag til vedtak om samtykke til inn-	
1.1	Innledning og bakgrunn	5	gåelse av en rammeavtale av 4. april 2005	
2	Generelt om rammeavtalens		 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og	
	innhold	7	 regjeringen i Det forente kongerike	
3	Nærmere om de enkelte		Storbritannia og Nord-Irland om	
	bestemmelser i rammeavtalen	8	petroleumssamarbeid over grenselinjen ..	17
4	Økonomiske og administrative		Vedlegg	
	konsekvenser	14	1 Framework Agreement between the	
5	Vurdering	15	Government of the Kingdom of	
6	Konklusjon	16	Norway and the Government of the	
			United Kingdom of Great Britain and	
			Northern Ireland concerning	
			Cross-Boundary Petroleum	
			Co-operation	18
			1 Rammeavtale mellom regjeringen i	
			Kongeriket Norge og regjeringen	
			i Det forente kongerike Storbritannia	
			og Nord-Irland om petroleums-	
			samarbeid over Grenselinjen	18
			2 Letter/Brev	50

St.prp. nr. 14

(2005–2006)

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

*Tilråding fra Utenriksdepartementet av 25. november 2005,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Sammendrag

Norge og Storbritannia undertegnet den 4. april 2005 en rammeavtale om petroleumssamarbeid over grenselinjen. Avtalen regulerer nye petroleumssprosjekter som krysser grenselinjen mellom de to staters kontinentalsokler og som ikke dekkes av tidligere inngåtte overenskomster.

I denne proposisjonen legger regjeringen frem avtalen med anmodning om Stortingets samtykke til inngåelse, jf. Grl. § 26, annet ledd.

Avtalen i norsk og engelsk tekst følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

1.1 Innledning og bakgrunn

Det har gjennom flere tiår vært et nært samarbeid mellom Norge og Storbritannia om utnyttelse av petroleumssforekomstene i Nordsjøen. De største samarbeidsprosjektene har vært gjenstand for separate bilaterale avtaler. Slike avtaler er inngått for felles utnyttelse av grenseoverskridende reservoarer (reservoarer som strekker seg over sok-

kelgrensen) og bygging og drift av rørledninger som krysser sokkelgrensen.

Inngåelsen av disse avtalene har vært tid- og ressurskrevende. Økt petroleumsvirksomhet og behovet for nye eksportløsninger, særlig for gass-transport fra Norge, har gjort det nødvendig å finne løsninger som letter gjennomføringen av petroleumssprosjekter på tvers av sokkelgrensen.

25. august 1998 ble det inngått en rammeavtale mellom Norge og Storbritannia om legging og drift av samt jurisdiksjon over undersjøiske tilknytningsrørledninger, heretter kalt rammeavtalen av 1998. Denne regulerer på generelt grunnlag bygging og drift av nye rørledninger som knytter sammen infrastruktur mellom de to staters kontinentalsokler og adgang til ledig kapasitet i disse.

For å legge forholdene bedre til rette for nye fellesprosjekter som ikke dekkes av rammeavtalen av 1998, ble de to staters energiministere i 2002 enige om å inngå en ny rammeavtale for disse. Det ble igangsatt et omfattende samarbeid med industrien for å identifisere de typer prosjekter som

skulle dekkes. Første fase av diskusjonene mellom de to stater ledet frem til en felleserklæring undertegnet av de to staters energiministere 2. oktober 2003 om utvikling av norsk-britisk samarbeid i Nordsjøen. Ved felleserklæringen fulgte detaljerte prinsipper som skulle legges til grunn for de videre forhandlingene.

Under forhandlingene knyttet det seg spesielle vanskeligheter til reguleringen av rørledninger, ettersom de to regjeringer har ulike syn på fortolkningen av folkerettens regler om jurisdiksjonskompetanse over rørledninger som legges over en annen stats kontinentalsokkel. En del sentrale spørsmål vedrørende denne kompetansen er derfor ikke regulert i rammeavtalen, men må besluttes særskilt for det enkelte prosjekt. Rammeavtalen inneholder av samme grunn nokså detaljerte regler om systemet for adgang til ledig kapasitet i de rørledninger som omfattes av avtalen.

Også reguleringen om utveksling av informasjon ble gjenstand for omfattende drøftelser. Årsaken til dette var at partene tolket forskjellig den tilsvarende bestemmelse i vedlegget til felleserklæringen av 2. oktober 2003. Da partene ikke kunne bli enige om en klargjøring som ivaretok begge parter interesser, ble teksten fra ministererklæringen inntatt i rammeavtalen. Av denne fremgår det at partene kan kreve at en operatør fremlegger informasjon om planlagt eller aktuell produksjon som skal transporteres gjennom infrastruktur på dennes kontinentalsokkel eller territorium, uten at den annen regjering kan legge hindringer i veien for dette. Fra norsk side er det forutsatt at hensik-

ten med informasjonsutvekslingen er å gi operatørene for transportsystemene (systemoperatørene) et bedre grunnlag for driften av disse. Bestemmelsen er derfor forstått slik at den informasjon som operatøren pålegges å gi skal være begrenset til systemoperatørenes bruk, og at den ikke kan gjøres tilgjengelig for markedet uten etter operatørens samtykke. Britene legger imidlertid til grunn at operatøren også kan pålegges å gi informasjon direkte til markedet. Dersom slik informasjon ikke skal gis på frivillig basis, men etter pålegg fra myndighetene, vil den etter norsk syn kunne avdekke konfidensiell kommersiell informasjon til skade for norske aktører.

For å sikre norske myndigheters rett til å iverksette nødvendige tiltak for å ivareta sentrale norske interesser, er den norske fortolkningen av bestemmelsen inntatt i et brev fra den norske til den britiske energiministeren. Brevet ble undertegnet og overlevert samtidig med undertegningen av rammeavtalen. Brevets innhold er avklart med den annen part og den britiske energiministeren overleverte samtidig et brev som bekreftet mottagelsen av brevet. Brevene følger som trykte vedlegg til proposisjonen (vedlegg 2).

Forhandlingene ble avsluttet i januar 2005. Forhandlingene ble fra norsk side ledet av Olje- og energidepartementet med deltakelse fra Utenriksdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet v/ Petroleumstilsynet, og fra britisk side ved Industri og handelsdepartementet (Department of Trade and Industry) med deltakelse fra Utenriksdepartementet (Ministry of Foreign Affairs).

2 Generelt om rammeavtalens innhold

Rammeavtalen omfatter nye prosjekter som ikke dekkes av tidligere inngåtte overenskomster. Dette er avtaler om felles utnyttelse av grenseoverskridende reservoarer og bygging og drift av olje- og gassrørledninger, herunder rammeavtalen av 1998. Disse avtalene, som er listet opp i vedlegg E til den nye rammeavtalen, skal fortsatt gjelde og vil i utgangspunktet ikke bli berørt av denne.

Nye rørledningsprosjekter som ikke dekkes av rammeavtalen av 1998 vil først og fremst være ilandføringsrørledninger, som for alle praktiske formål er rørledninger for transport av olje eller gass fra norsk sokkel til terminal i Storbritannia. Regimet for tredjepartsadgang til ledig kapasitet i disse rørledningene er en sentral del av den nye rammeavtalen. Tredjepartsadgang til ledig kapasitet i rørledninger skal være i samsvar med gjeldende EU-lovgivning. Prinsippene om rimelighet, ikke-diskriminering, transparens og åpen tilgang skal gjelde.

Rammeavtalen gjelder også felles utnyttelse av reservoarer som strekker seg over sokkelgrensen, og bruk av installasjoner på én side av sokkelgrensen for leting etter eller utvinning av petroleum på den annen side. Slike prosjekter krever tillatelser

og godkjenninger fra begge staters regjeringer. Avtalen regulerer derfor fordeling av myndighetskompetanse og fastsetter når det kreves enighet eller at enighet skal søkes oppnådd. Avtalen pålegger partene en utstrakt informasjonsplikt, plikt til å gjennomføre forhåndskonsultasjoner før vedtak fattes og plikt til å ta hensyn til de synspunkter som er reist.

Fordelingen av myndighetskompetansen er basert på at kyststaten har jurisdiksjon over sine sokkelinstallasjoner. Når det gjelder rørledninger må kompetansen i en viss utstrekning fastsettes fra prosjekt til prosjekt. Da dette er en rammeavtale, forutsettes det at det kan være aktuelt å innta spesielle bestemmelser om de enkelte prosjekter i protokoller til rammeavtalen eller i en annen form.

Avtalen inneholder bestemmelser om bindende tvisteløsning.

Det første rørledningsprosjektet som vil bli regulert av den nye rammeavtalen er Langeled Syd, som er den del av Langeled som går fra anlegget på Sleipnerfeltet til Easington i Storbritannia. To nye grenseoverskridende felt, Enoch og Blane, vil også reguleres av avtalen.

3 Nærmere om de enkelte bestemmelser i rammeavtalen

Rammeavtalen er inndelt i 6 kapitler og har 6 vedlegg. Kapittel 1 inneholder de generelle bestemmelser som i hovedsak gjelder for de etterfølgende operative kapitler, som er kapittel 2 om konstruksjon og drift av og adgang til rørledninger, kapittel 3 om felles utnyttelse av grenseoverskridende reservoarer og kapittel 4 om bruk av infrastruktur over delelinjen. Kapittel 5 har regler for løsning av tvister mellom de to regjeringer vedrørende forståelsen eller anvendelsen av bestemmelser i rammeavtalen. Sluttbestemmelsene i kapittel 6 fastsetter betingelsene for endring og opphør av rammeavtalen, forholdet til tidligere inngåtte traktater og tidspunktet for når rammeavtalen trer i kraft.

Fortalen viser til traktater og konvensjoner som ligger til grunn for rammeavtalen og har inntatt en del prinsipper som avtalen skal bygge på. Det fremgår av fortalen at de ordninger som er inngått for rørledninger kan avvike fra det som følger av folkeretten og at en aksept av disse i så fall ikke skal kunne påberopes av den annen part ved inngåelse av senere avtaler.

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

Artikkel 1.1 angir virkeområdet for rammeavtalen. I utgangspunktet gjelder avtalen for alle samarbeidsprosjekter som involverer aktiviteter på begge sider av grenselinjen. Det følger imidlertid av artikkel 6.2 at den ikke berører den videre anvendelse av allerede inngåtte petroleumsoverenskomster. Artikkel 6.2 viser imidlertid til to artikler som også skal gjelde for prosjekter som vil bli regulert av disse. Den ene er artikkel 1.10 om utveksling av informasjon. Den andre er artikkel 2.6 som gjelder utganger og tariffer i adgangsregimet i forbindelse med den første tørrgassforbindelsen mellom norsk og britisk infrastruktur offshore. En slik tørrgassforbindelse vil for øvrig bli dekket av rammeavtalen av 1998.

Artikkel 1.2 inneholder definisjoner.

I *artikkel 1.3* fastslås at ingen av partene ved denne avtale fraskriver seg noen av de grunnleggende rettigheter de har i henhold til folkeretten. Ett av disse fremheves i *punkt 2*, partenes jurisdiksjon over egne sokkelinstallasjoner. Begrepet «installasjon»¹ omfatter ikke rørledninger. Felles-

uttrykket for installasjoner og rørledninger er «infrastruktur». Punkt 2 sier således ikke noe om jurisdiksjonskompetansen for rørledninger.

Artikkel 1.4 fastsetter generelle regler for de tillatelser og godkjenninger som den enkelte regjering gir for grensekryssende prosjekter i henhold til sin lovgivning. De to regjeringer forplikter seg til å gjøre sitt beste for å bidra til at slike prosjekter kan gjennomføres. I de tilfeller et prosjekt krever tillatelse eller godkjenning fra begge parter skal partene rådføre seg med hverandre for å sikre at tillatelsene eller godkjenningene ikke er motstridende. Slike tillatelser eller godkjenninger skal i utgangspunktet gis samtidig. Hver av partene er forpliktet til å konsultere den annen part før den foretar visse disposisjoner som kan påvirke de rettigheter som den annen regjeringens rettighetshavere har fått i henhold til tillatelse eller godkjenning.

Artikkel 1.5 oppstiller prinsipper for ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet. *Punkt 1* er kun en presisering av hva som ellers følger av avtalen. Etter *punkt 2* forplikter partene seg til, i den grad det er mulig, å legge til rette for innføring av felles regler og krav vedrørende helse, miljø og sikkerhet for å lette grensekryssende prosjekter, og i alle tilfelle søke å sikre at regler og krav er kompatible. I *punkt 3* understrekes konsultasjonsplikten i de tilfeller et anlegg på en stats kontinentalsokkel brukes i utnyttelsen av et reservoar på den annen stats sokkel. Etter *punkt 4* er de to regjeringer forpliktet til hver for seg eller i fellesskap å gjøre det de kan for å unngå at virksomheten i forbindelse med grensekryssende prosjekter volder skade. Det er etter *punkt 5* forutsatt at de ansvarlige underliggende etater samarbeider om gjennomføringen av de aktuelle tiltak.

Artikkel 1.6 har bestemmelser om inspeksjon og inspektørers adgang til relevant informasjon og fysisk adgang til anlegg og utstyr for å kunne ivareta sine oppgaver innenfor helse, miljø og sikkerhet. Det er pålagt de to staters ansvarlige myndigheter i fellesskap å fastsette prosedyrene for dette. Inspektørene fra de to stater er etter *punkt 2* pålagt

¹ «Installasjon» i rammeavtalen er ment å dekke det som etter petroleumsløven av 1996 dekkes av begrepet «innretning», bortsett fra rørledning og kabel.

å samarbeide i kontrollen med at operatører, rettighetshavere og andre ansvarlige overholder gjeldende regler. Etter *punkt 3* må en regjerings inspektør som oppdager en faresituasjon eller uregelmessigheter knyttet til en installasjon under myndighetsområdet til den annen regjerings inspektør, henvende seg til denne. Han kan da rette en henstilling til denne om å iverksette de nødvendige tiltak. Dersom henstillingen ikke blir fulgt opp, skal de to regjeringer underrettes. Etter *punkt 4* kan en regjerings inspektør i gitte situasjoner beordre umiddelbar stans i virksomheten uten først å ha konsultert den annen regjerings inspektør. Det er da førstnevnte inspektørs plikt å underrette de to regjeringer om tiltaket og begrunnelsen for det. De to regjeringer skal dernest søke å komme til enighet om hvilke tiltak som må iverksettes før virksomheten kan gjenopptas.

Artikkel 1.7 fastslår at målesystem som inngår i et grensekryssende prosjekt skal godkjennes av begge regjeringer. Dette innebærer at godkjennelsene må koordineres i overensstemmelse med artikkel 1.4. Målesystem, spesielt de for fiskalmåling, er tradisjonelt omfattende og kostbare. Det er derfor i *punkt 2* fastslått at det ved fastsettelsen av kravene til målesystem skal tas særlig hensyn til de økonomiske konsekvenser for det aktuelle prosjekt. Etter *punkt 3* skal de to staters ansvarlige myndigheter avtale nærmere hvorledes inspeksjon av målesystem skal gjennomføres.

Etter *artikkel 1.8* skal de to staters ansvarlige myndigheter bli enige om hensiktsmessige felles tiltak for å beskytte installasjoner og rørledninger mot fysisk skade.

Etter *artikkel 1.9* har den enkelte regjering rett til å iverksette tiltak på egen hånd dersom det har oppstått en nasjonal eller internasjonal krisesituasjon. Det må forutsettes at det da ikke har vært tid til å gjennomføre konsultasjon før tiltaket iverksettes. Det oppstilles imidlertid en plikt for partene til snarest mulig etter at en krisesituasjon er oppstått å søke å komme til enighet om hvorledes den skal håndteres.

Etter *artikkel 1.10 punkt 1* påtar partene seg å sikre utveksling av relevant informasjon. I *punkt 2* påpekes behovet for økt informasjonsflyt mellom myndigheter og systemoperatører. Etter *punkt 3* kan hver av partene kreve at en operatør fremlegger informasjon om planlagt eller aktuell produksjon som skal transporteres gjennom infrastruktur på dennes kontinentalsokkel eller territorium, uten at den annen regjering kan legge hindringer i veien for dette.

Artikkel 1.11 fastslår at inntekter, formue og formuesgevinster skattlegges i overensstemmelse

med partenes nasjonale lovgivning og gjeldende dobbeltbeskatningsavtaler.

Etter *artikkel 1.12 punkt 1* pålegges partene å legge forholdene til rette for bruk av ledig kapasitet i eksisterende infrastruktur, ettersom slik bruk vil kunne føre til store økonomiske besparelser både for dem som trenger kapasiteten og for dem som kan gjøre den tilgjengelig. I *punkt 2* er den britiske regjering sikret at bruk av ledig kapasitet i det britiske rørledningssystemet undergis en seriøs vurdering som alternativ til legging av nytt tørrgassrør til Storbritannia (i tillegg til Langeled Syd). De to regjeringer skal rådføre seg med hverandre for å påse at beslutningsprosessen har vært åpen og transparent og at den beste økonomiske løsning er blitt valgt. Det er i vedlegg A til rammeavtalen inntatt en relativt detaljert arbeidsprosess som i hovedsak skal følges ved fastsettelse av kapasitetsbehov, ledig kapasitet og valg av beste løsning.

I *artikkel 1.13* er foreskrevet hvilke tiltak som skal iverksettes dersom en tillatelse eller godkjenning er i ferd med å utløpe. I utgangspunktet skal tillatelsen eller godkjenningen forlenges. Dersom dette ikke er aktuelt, skal den ansvarlige regjering søke å finne en hensiktsmessig løsning i samråd med den annen regjering.

Artikkel 1.14 angir fremgangsmåten ved beslutning om disponering av infrastruktur når denne tas endelig ut av bruk. I *punkt 1* fastslås at kyststaten har beslutningsmyndighet i spørsmål om disponering av installasjoner på sin sokkel, liksom i territoriet. Kyststaten skal imidlertid når det gjelder installasjoner tilknyttet et grensekryssende prosjekt, gjennomføre konsultasjoner med den annen part med sikte på å komme til enighet om disponeringsløsning og de betingelser som stilles for godkjenning av disponeringsplanen. Det kreves enighet mellom de to regjeringer om når nedstegningen skal skje.

Det følger av *punkt 2* at begge regjeringer skal være enige om tidsplanen for den endelige disponering av en grensekryssende rørledning og at de skal søke å komme til enighet om disponeringsløsningen og fastsettelsen av betingelser. Bestemmelsen fastslår imidlertid ikke hvem som skal fatte vedtak. Dette må derfor besluttes i forbindelse med godkjenningen av det enkelte rørledningsprosjekt. Dette er bestemt i *punkt 2.c* for Langeled Syds vedkommende, idet disponeringsplanen skal godkjennes av begge regjeringer. Slike godkjenninger skal gis i overensstemmelse med artikkel 1.4.

Punktene 3 og 4 setter krav til disponeringsplanens innhold og angir hvilke forhold regjeringene skal vurdere når de tar stilling til disponeringspla-

nen. *Punkt 5* sikrer den som har fremlagt planen (operatør, rettighetshaver og/eller eier) en rett til å uttale seg før det kreves endringer i planen eller fastsettes vilkår for godkjenningen. *Punktene 6 og 7* pålegger myndighetene å fatte beslutning uten unødige forsinkelser, å påse at planen blir gjennomført som bestemt og å gi rette vedkommende begrunnelsen for en eventuell avvisning av planen og en frist for innlevering av en ny plan.

Artikkel 1.15 oppretter et såkalt Rammeverksforum for det formål å lette gjennomføringen av avtalen. Rammeverksforumet skal være et forum for bilaterale konsultasjoner, utveksling av informasjon og løsninger av tvister uten å måtte gjøre bruk av tvisteløsningsmekanismen beskrevet i kapittel 5. Rammeverksforumet skal bestå av representanter for de to regjeringer. Andre kan innkalles når det finnes hensiktsmessig. Rammeverksforumet skal i utgangspunktet møtes to ganger årlig.

Kapittel 2. Konstruksjon og drift av og adgang til rørledninger

Etter *artikkel 2.1* er det en forutsetning for rammeavtalens anvendelse at de to regjeringer er enige om at en grensekryssende rørledning skal bygges og drives. De to regjeringer er da pliktige til å gi de tillatelser og/eller godkjenninger som følger av deres nasjonale lovgivning. Dersom en tillatelse eller godkjenning skal gis av begge regjeringer, må disse koordineres i henhold til artikkel 1.4. Dersom en tillatelse eller godkjenning bare skal gis av en av regjeringene, plikter denne å konsultere den annen regjering før tillatelsen eller godkjenningen gis.

Artikkel 2.2 gjelder rørledning for transport av olje eller gass som er utvunnet fra begge sider av et grenseoverskridende reservoar og hvor begge staters rettighetshavere til reservoaret også har eierinteresser i rørledningen. Det dreier seg således om en dedikert og felles eid rørledning for felles transport av produksjon fra feltet. Bestemmelsen gjelder her også for rørledning som ikke krysser delelinjen. Rettighetshaverne skal fremlegge for de to regjeringer til godkjenning en avtale som fastsetter eierfordelingen og partenes rettigheter og plikter knyttet til bygging og drift av rørledningen. Godkjenningen av avtalen skal være i overensstemmelse med artikkel 1.4.

Artikkel 2.3 fastslår at regjeringene skal være enige om utpeking og eventuelt bytte av operatør for en grensekryssende rørledning.

Artiklene 2.4 – 2.7 har relativt detaljerte regler om tredjemanns rett til ledig kapasitet i grensekryssende rørledninger og de vilkår og betingel-

ser, herunder inngangs- og utgangstariffer, som skal gjelde for slik adgang. Bestemmelsene er supplert med vedlegg A, B og C til rammeavtalen.

Artikkel 2.4 fastslår i *punkt 1* at vilkår og betingelser for tredjemanns rett til ledig kapasitet i grensekryssende rørledninger skal være i samsvar med gjeldende EU-lovgivning, herunder om rimelighet, ikke-diskriminering, transparens og åpen tilgang. Det følger av *punkt 2* at adgang til en rørledning også skal gjelde adgang til kapasitet på anlegg som er knyttet til adgangen til kapasiteten i rørledningen. *Punkt 3* fastslår at de økonomiske betingelser som fastsettes for adgang til grensekryssende rørledninger skal være slik at de fremmer optimal bruk av eksisterende rørledninger og ikke hindrer muligheter for alternativ bruk av det transportsystem som allerede er etablert. Etter *punkt 4* skal regjeringene konsultere hverandre før det gjennomføres endringer i en stats regler om adgang til ledig rørledningskapasitet, dersom det kan få konsekvenser for den annen stats kommersielle parter. Etter *punkt 5* kan regjeringene beslutte at en stats adgangsregime for en rørledning på statens sokkel også skal gjelde for den delen av rørledningen som befinner seg på den annen stats sokkel. Dette er i henhold til *punkt 6* avtalt for Langeled Syd.

Artiklene 2.5 og 2.6 gjelder kun for et regulert adgangsregime, i motsetning til et forhandlet adgangsregime. I et regulert regime fastsettes innganger og utganger for tredjeparts gasstrøm i eksisterende rørledning eller rørledningssystem og de økonomiske vilkår for tilknytningen og bruken av den ledige kapasitet, herunder inngangstariffer og utgangstariffer, av den regulerende myndighet i form av lov og/eller forskrift. I et forhandlet regime fastsettes dette ved avtale mellom operatør eller eier og bruker. Ved inngåelsen av rammeavtalen er det bare Norge som har innført et regulert regime.

Artikkel 2.5 gjelder i henhold til *punkt 1* for Langeled Syd, nærmere bestemt for fastsettelse av innganger til denne rørledningen for tilknytning av rørledninger som transporterer gass produsert fra den britiske kontinentalsokkel for videretransport gjennom Langeled Syd til Storbritannia, og for inngangstariffer for dette. Artikkelen gjelder også for tilknytning av rørledning som transporterer britisk andel av gassen fra et grenseoverskridende reservoar. Etter *punkt 2* skal slike innganger og tariffer fastsettes i henhold til enighet mellom de to regjeringer. Inngangstariffer skal normalt settes til null. Det kan imidlertid fastsettes en positiv eller negativ tariff dersom den nye strømmen bidrar til å øke eller minske den totale gjennomstrømningskapa-

siteten i rørledningen. Det kan også fastsettes en tariff dersom tilkoplingen ikke er betalt av brukeren. *Punkt 3* pålegger de to regjeringer å gi kommersielle parter relevant informasjon om fastsettelse av nye inngangstariffer når de blir bedt om det. Det fremgår av *punkt 4* at de to regjeringer kan bli enige om at det som her er bestemt om fastsettelse av innganger og inngangstariffer for Langeled Syd også skal gjelde for andre grensekryssende rørledninger.

Artikkel 2.6 gjelder, som det fremgår av *punkt 1*, fastsettelse av regulerte utganger og utgangstariffer offshore ved etablering av den første tørrgassforbindelsen mellom norsk og britisk infrastruktur. Det vil for alle praktiske formål si en rørledning for transport av tørrgass produsert på norsk sokkel til infrastruktur på britisk sokkel for videretransport i det britiske rørledningssystemet. En slik rørledning vil være regulert av rammeavtalen av 1998 om tilknytningsrørledninger. Artikkelen vil således være et supplement til den. Slike utganger og utgangstariffer skal etter *punkt 2* fastsettes av den norske regjering. Fastsettelsen skal skje etter nærmere regler fastsatt i vedlegg B til rammeavtalen og etter konsultasjon med den britiske regjering. Etter *punkt 3* skal den norske regjering gi den britiske regjering tilstrekkelig informasjon om beslutningsprosessen slik at den kan forsikre seg om at tariffastsettelsen har skjedd i henhold til de vedtatte prinsipper. Det følger av *punkt 4* at de to regjeringer kan bli enige om at denne artikkel også skal gjelde for andre grensekryssende rørledninger.

Artikkel 2.7 har regler om tvisteløsning ved konflikt mellom eier eller operatør på den ene side og skiper (transportør) på den annen om håndhevelsen av adgangsregimet for tilknytning av en britisk rørledning til Langeled Syd, om fastsettelse av tariff i forbindelse med tilknytning av den første tørrgassforbindelsen til en britisk offshore rørledning eller om håndhevelsen av adgangsregimet for tilknytning til en annen grensekryssende rørledning i den utstrekning de to regjeringer er enige om det. Etter *punkt 2* skal en tvist om adgang for britisk gass til Langeled Syd løses av de to regjeringer i fellesskap. Prinsippene som legges til grunn skal være transparente og ikke-diskriminerende og regjeringenes beslutning skal være bindende for alle involverte parter. Etter *punkt 3* skal en tvist om fastsettelse av tariffen til den britiske rørledningen avgjøres av den britiske regjering i overensstemmelse med de nærmere bestemmelser inntatt i vedlegg C til rammeavtalen og etter full konsultasjon med den norske regjering. Den informasjon som den britiske regjering plikter å gi den norske

skal være tilstrekkelig til å fastslå at prinsippene i vedlegg C er ivarettatt. Det følger av vedlegget at tariffen skal kompensere eieren for relevante direkte og indirekte kostnader og driftsutgifter.

Kapittel 3. Felles utnyttelse av grenseoverskridende reservoarer som en enhet

Etter *artikkel 3.1* er det en forutsetning for rammeavtalens anvendelse at de to regjeringer, etter konsultasjon med rettighetshaverne, er enige om at et petroleumsreservoar er et grenseoverskridende reservoar som bør utnyttes. Reservoaret skal da utnyttes av de to staters rettighetshavere som en enhet, med mindre de to regjeringer bestemmer noe annet. De to regjeringer kan for eksempel bli enige om at utnyttelsen skal skje alene i henhold til en av statenes lovgivning så lenge ressursene av tekniske og/eller økonomiske årsaker bare kan utvinnes fra den delen av reservoaret som ligger på den ene siden av delelinjen. De to regjeringer skal i henhold til *punkt 2* gi de tillatelser og/eller godkjenninger som følger av deres nasjonale lovgivning. Der det kreves tillatelse eller godkjenning av begge regjeringer, må disse koordineres i henhold til artikkel 1.4. Dersom et grenseoverskridende reservoar skal utnyttes som en enhet ved bruk av et vertsanlegg, skal de to regjeringer, i henhold til *punkt 3*, bli enige om hvorledes reservoaret best kan utnyttes. Denne bestemmelsen må ses i sammenheng med godkjennelsen av en utbyggingsplan omhandlet i artikkel 3.9 *punkt 2*.

Etter *artikkel 3.2* skal de to regjeringer sørge for at deres respektive rettighetshavere fremlegger til godkjenning en avtale rettighetshaverne imellom om utnyttelsen av det grenseoverskridende reservoar. Godkjennelsen skal gis i overensstemmelse med artikkel 1.4. Regjeringene har en frist på 60 dager fra avtalen blir fremlagt og til godkjennelsen skal gis, med mindre en av regjeringene innen fristen har gitt varsel om at de trenger lengre tid.

Det følger av *artikkel 3.3* at rettighetshaverne skal innta i avtalen omtalt i foregående artikkel en angivelse av grensene for reservoaret som skal utnyttes som en enhet. Avtalen skal videre inneholde forslag til fastsettelse av reservoarets geografiske og geologiske egenskaper, de samlede reserver og fordelingen av reserver mellom rettighetshaverne på hver side av grenselinjen. Det skal i avtalen tas stilling til hvorvidt det skal etableres prosedyrer for revisjon av de forhold som her er nevnt, eller om disse skal fastsettes en gang for alle. Avtalen skal også innta prosedyreregler for løsninger av tvister mellom rettighetshaverne i disse spørsmål.

Artikkel 3.4 har bestemmelser om fremgangsmåten dersom en av regjeringene ikke kan godkjenne noen av de forhold som er nevnt i foregående artikkel. Dersom spørsmålet ikke kan løses gjennom konsultasjoner mellom myndigheter og selskaper innen den satte frist, skal de to regjeringer utpeke en ekspert i overensstemmelse med nærmere prosedyrer fastsatt i vedlegg D til rammeavtalen.

Artiklene 3.5 og 3.6 gjelder dersom det etter at regjeringene har godkjent rettighetshavernes avtale om utnyttelse av et grensekryssende reservoar i henhold til artikkel 3.2, oppdages at reservoaret strekker seg inn i et område som en annen part har utvinningstillatelse til eller som ikke er belagt med en slik tillatelse. I førstnevnte tilfelle skal de to regjeringer, i henhold til artikkel 3.5 *punkt 1*, pålegge sine aktuelle rettighetshavere innen en gitt frist å komme til enighet om hvorledes petroleum i området skal utnyttes effektivt. Slik avtale vil normalt inngås som en rettighetshaveravtale og skal da følge reglene i artikkel 3.2. Dersom avtalen gis en annen form er den likevel gjenstand for de to regjeringers godkjenning. Godkjenningen skal gis i overensstemmelse med artikkel 1.4. I sistnevnte tilfelle skal den aktuelle regjering, i henhold til *artikkel 3.6 punkt 1*, tilby området for tildeling. Dersom en utvinningstillatelse gis skal de to regjeringer forholde seg som beskrevet ovenfor og de samme regler skal gjelde for den avtale som rettighetshaverne inngår. Dersom en avtale som nevnt ikke er inngått innen fristen, skal de to regjeringer i fellesskap bestemme hvilke tiltak som skal iverksettes. Det samme gjelder i henhold til *artikkel 3.6 punkt 3*, dersom det ikke er gitt en utvinningstillatelse.

Etter *artikkel 3.7* skal de to regjeringers aktuelle rettighetshavere utpeke en operatør som skal forestå den felles virksomhet. En slik fellesoperatør, og bytte av operatør er gjenstand for de to regjeringers forhåndsgodkjenning.

Etter *artikkel 3.8* plikter de to regjeringer, med mindre noe annet følger av den nasjonale lovgivning, å gi de nødvendige tillatelser til boring av avgrensningsbrønner for å fastsette utstrekningen av et grenseoverskridende reservoar.

Etter *artikkel 3.9* skal fellesoperatøren fremlegge en utbyggingsplan for utnyttelsen av et grenseoverskridende reservoar og for transport av den petroleum som produseres. Planen og senere endringer i denne er gjenstand for de to regjeringers godkjenning i overensstemmelse med artikkel 1.4. Dersom reservoaret skal produseres eller produksjonen prosesseres ved bruk av en installasjon som er plassert utenfor fellesområdet, skal utbyg-

gingsplanen også omfatte bruken av og tilpasningene som må foretas på denne.

Etter *artikkel 3.10* skal ikke en regjering, med mindre annet er avtalt, tillate at produksjonen fra et grenseoverskridende reservoar igangsettes før begge regjeringene har gitt de nødvendige tillatelser eller godkjenninger.

Artikkel 3.11 gjelder bruk av en installasjon plassert i fellesområdet for utvinning av et grenseoverskridende reservoar til leting etter eller utvinning av et annet petroleumreservoar som befinner seg utenfor fellesområdet. Dersom en slik bruk gjør det nødvendig med endringer i utbyggingsplanen omhandlet i artikkel 3.9, er disse gjenstand for regjeringenes godkjenning. Slik bruk skal normalt ikke godkjennes dersom den vil få uheldige innvirkninger på utnyttelsen av det grenseoverskridende reservoaret.

Etter *artikkel 3.12* skal de to regjeringer komme til enighet om når produksjonen fra et grenseoverskridende reservoar skal avsluttes. Når det gjelder disponering av infrastruktur som er gått endelig ut av bruk, vises til artikkel 1.14 og kommentarene til bestemmelsen.

Kapittel 4. Prosjekt som gjør bruk av vertsanlegg

Vertsanlegg er i utgangspunktet en installasjon for leting etter eller utvinning av et reservoar på den ene siden av grenselinjen og som benyttes til leting eller utvinning av et reservoar på den annen side av grenselinjen. Det omfatter imidlertid også en installasjon på et fellesområde som betjener et reservoar utenfor fellesområdet og en installasjon utenfor fellesområdet som betjener et reservoar innenfor fellesområdet (grenseoverskridende reservoar). Det vises her til definisjonen av et vertsanlegg.

Etter *artikkel 4.1* skal de to regjeringer gi de tillatelser eller godkjenninger som kreves i henhold til deres nasjonale lovgivning, dersom de to regjeringer og de respektive rettighetshavere er enige om at et reservoar skal utnyttes ved å gjøre bruk av et vertsanlegg.

Etter *artikkel 4.2* skal rettighetshaverne fremlegge for de to regjeringer til godkjenning en utbyggingsplan eller endring av en eksisterende utbyggingsplan, med mindre dette er gjort i medhold av artiklene 3.9 eller 3.11.

Artikkel 4.3 foreskriver hvilken regjering som har beslutningsmyndighet i spørsmål knyttet til bruk av et vertsanlegg. Det som her er bestemt gjelder ikke dersom noe annet følger av bestemmelsene i kapittel 3. Det følger av artikkelen at det er den regjering på hvis side av grenselinjen et

vertsanlegg er plassert som skal ta beslutninger for så vidt angår installasjonen, og at det er regjeringen på hvis side av grenselinjen reservoaret befinner seg som skal ta beslutninger for så vidt angår reservoaret. Begge regjeringer er forpliktet til å ta sine beslutninger i nær konsultasjon med den annen regjering og å ta rimelig hensyn til de forhold som anføres.

I *artikkel 4.4* fastslås at operatøren for vertsanlegget og operatøren for reservoaret skal utpekes av den regjering på hvis side henholdsvis vertsanlegget eller reservoaret befinner seg, etter konsultasjon med den annen regjering. Dersom reservoaret er grenseoverskridende, skal en felles operatør utpekes i henhold til *artikkel 3.7*.

Kapittel 5. Tvisteløsning

Kapittelet gjelder løsning av tvister mellom de to parter dersom ikke annet er avtalt eller tvisten gjelder forhold som skal løses av en ekspert i henhold til *artikkel 3.4*. Gjenstand for tvisteløsning etter dette kapittel er uenighet om forståelsen av rammeavtalen eller anvendelsen av den. Avgjørelsen av en tvist skal tas av et meklingsråd. Hver av partene kan kreve at en tvist fremlegges for meklingsrådet. Meklingsrådet skal bestå av fem medlemmer hvorav de to regjeringer utpeker to hver. Disse fire utpeker det femte medlem som skal være nøytralt og opptre som formann. Dersom et medlem ikke er utpekt innen den fastsatte fristen, kan denne anmodes oppnevnt av presidenten for Den internasjonale domstol. Meklingsrådet skal ha tilgang til all relevant informasjon og kan foreta konsultasjoner. Meklingsrådets beslutning skal tas ved simpelt flertall og er bindende for de to regjeringer.

Etter *artikkel 5 punkt 2* kan en regjering be meklingsrådet ta stilling til om den regjering som har tatt beslutning om å fastsette en utgangstariff i et regulert adgangsregime eller avgjort en tvist om tariff i et forhandlet adgangsregime, har oppfylt sin informasjonsplikt overfor den annen regjering i henhold til *artikkel 2.6.3* eller *artikkel 2.7.3* og fullt ut tatt i betraktning prinsippene i henholdsvis vedlegg B og vedlegg C til rammeavtalen. Det er her en forutsetning at Rammeverksforumet har vært ute av stand til å løse den aktuelle tvisten.

Kapittel 6 Sluttbestemmelser

Etter *artikkel 6.1* kan rammeavtalen bare endres eller bringes til opphør ved enighet mellom de to regjeringer. Bestemmelsen foreskriver ellers fremgangsmåten ved endring av avtalen.

Artikkel 6.2 fastslår at rammeavtalen ikke berører den videre anvendelse av de tidligere inngåtte avtaler listet opp i vedlegg E til rammeavtalen. Om anvendelsen av *artikkel 1.10* og *artikkel 2.6* for disse, vises til det som er skrevet om det i merknaden til *artikkel 1.1*. Det presiseres at en tilknytningsrørledning, dersom den faller innenfor definisjonen i rammeavtalen av 1998, vil omfattes av rammeavtalen av 1998 også når den transporterer olje eller gass fra et grenseoverskridende reservoar eller anlegges mellom et reservoar og et vertsanlegg.

Etter *artikkel 6.3* trer rammeavtalen i kraft når begge regjeringer har underrettet hverandre om at alle nødvendige interne krav er oppfylt. Kravene vil være oppfylt når henholdsvis Stortinget og Parlamentet har gitt sitt samtykke til inngåelsen.

Rammeavtalens vedlegg

I *vedlegg A* angis arbeidsprosessen for valg av nye transportløsninger for eksport av norsk tørrgass til Storbritannia for å sikre at beste transportløsning blir valgt.

I *vedlegg B* angis prinsipper for fastsettelse av utganger og utgangstariffer offshore i det norske tørrgasssystemet ved tilknytning til eller fra det britiske oppstrømssystemet. Før den norske regjering fastsetter utganger og utgangstariffer fra det regulerte gasstransportsystemet skal den samrå seg med den annen regjering.

I *vedlegg C* angis prinsipper for tarifffastsettelse i forbindelse med tredjepartsadgang til oppstrøms infrastruktur på den britiske kontinentalsokkel.

I *vedlegg D* beskrives fremgangsmåten for valg av nøytral ekspert som skal fastsette størrelsen på et grenseoverskridende reservoar og fordelingen av produksjonen mellom de to staters rettighetshavere i tilfelle konflikt.

I *vedlegg E* er listet opp eksisterende petroleumsoverenskomster som fortsatt skal gjelde.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Rammeavtalen vil ikke få administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning.

Inngåelse av rammeavtalen vil ikke kreve endringer i lov eller forskrift.

5 Vurdering

Petroleumsvirksomheten på norsk sokkel har fortsatt en lang levetid med utstrakt eksport av norsk olje og gass. Storbritannia vil være et sentralt marked for denne eksporten. Med virksomhet på og nær sokkelgrensen ligger forholdene til rette for et bredt og aktivt samarbeid mellom de to staters myndigheter og selskaper. Det er derfor viktig at det etableres et rammeverk som fremmer dette samarbeidet.

Rammeavtalen vil i vesentlig grad lette den administrative behandling av prosjekter som involverer de to staters myndigheter. Den vil skape klarhet i fordelingen av myndighetskompetanse. Dette vil igjen gi industrien større forutsigbarhet i sin

planlegging av prosjekter. Det er forventet at dette vil stimulere industrien til utvidet samarbeid over sokkelgrensen og til å finne nye og optimale løsninger for prosjekter. Rammeavtalen vil i vesentlig grad begrense de ressurser som ellers ville medgå til forhandlinger mellom de to staters myndigheter ved iverksettelse av nye samarbeidsprosjekter.

Gjennom avtalen pålegges partene blant annet å legge forholdene til rette for bruk av ledig kapasitet i eksisterende offshore infrastruktur, samt å legge forholdene til rette for felles utnyttelse av grenseoverskridende reservoarer som en enhet. Slik bruk og utnyttelse vil kunne føre til store økonomiske besparelser hos alle involverte aktører.

6 Konklusjon

Det er åpenbart at rammeavtalen gir de to staters kompetente myndigheter og de kommersielle parter større klarhet med hensyn til håndteringen av nye petroleumssprosjekter. Dette vil medføre administrative besparelser og forretningsmessige muligheter både på norsk og britisk side.

Spørsmålet om å inngå rammeavtalen har vært forelagt Arbeids- og sosialdepartementet og Finansdepartementet, som ikke hadde merknader.

Olje- og energidepartementet tilrår at rammeavtalen inngås. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen.

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen, i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til vedtak

om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleums-samarbeid over grenselinjen

I

Stortinget samtykker til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kon-

geriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleums-samarbeid over grenselinjen.

Vedlegg 1

Framework Agreement between the Government of the Kingdom of Norway and the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland concerning Cross-Boundary Petroleum Co-operation

Framework Agreement between the Government of the Kingdom of Norway and the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland concerning Cross-Boundary Petroleum Co-operation;

The Government of the Kingdom of Norway (hereinafter referred to as “the Norwegian Government”) and the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (hereinafter referred to as “the United Kingdom Government”);

Referring to the Agreement of 10 March 1965 between the two Governments relating to the Delimitation of the Continental Shelf between the two Countries and the Protocol supplementary to it of 22 December 1978;

Having regard to Article 4 of the said Agreement under which the two Governments have undertaken, in consultation with the licensees, to seek to reach agreement as to the manner in which trans-boundary reservoirs shall be most effectively exploited and the manner in which the proceeds deriving therefrom shall be apportioned;

Having regard also to the existing Agreements entered into between the two Governments relating to the joint exploitation of trans-boundary reservoirs and to the laying and operation of pipelines for transportation of petroleum produced from one side of the Delimitation Line to a destination on the other side of that line, listed in Annex E;

Mindful that submarine pipelines may be subject to special arrangements which may or may not contain provisions identical with relevant rules of general international law;

Affirming that the provisions of this Agreement will not prejudice the views of the Parties in the negotiation and conclusion of any future treaty;

Rammeavtale mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over Grenselinjen

Rammeavtale mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over Grenselinjen

Regjeringen i Kongeriket Norge (heretter kalt «den norske regjering») og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland (heretter kalt «regjeringen i Det forente kongerike»),

som viser til overenskomsten av 10. mars 1965 mellom de to regjeringer om avgrensningen av kontinentalsokkelen mellom de to stater, med tilleggsprotokoll av 22. desember 1978,

som tar hensyn til artikkel 4 i nevnte overenskomst, der de to regjeringer har forpliktet seg til, etter samråd med rettighetshaverne, å søke å oppnå enighet om på hvilken måte grenseoverskridende reservoarer mest effektivt skal utnyttes og utbyttet fra feltene fordeles,

som også tar hensyn til de overenskomster som allerede er inngått mellom de to regjeringer om felles utnyttelse av grenseoverskridende reservoarer, og om legging og drift av rørledninger for transport av petroleum fra en side av Grenselinjen til en destinasjon på den andre siden av Grenselinjen, inntatt i Vedlegg E,

som er oppmerksomme på at undersjøiske rørledninger kan være undergitt spesielle ordninger som kan ha bestemmelser som avviker fra relevante bestemmelser i folkeretten,

som bekrefter at bestemmelser i denne avtale ikke skal prejudisere partenes holdninger i forhandling om og inngåelse av fremtidige avtaler,

Mindful of the initiative taken by Energy Ministers at the end of 2001 and the Pilot-Konkraft recommendations made in August 2002 in their report 'Unlocking Value Through Closer Relationships' to strengthen co-operation between the Kingdom of Norway and the United Kingdom in petroleum developments across the continental shelves appertaining to the two States;

Recognising that neither Government will impede the transportation of petroleum from one side of the Delimitation Line to the market on the other side of the Delimitation Line by means of any unfair, non transparent or discriminatory charge or in any other way, nor impose any requirements which have the practical effect of hampering such transportation;

Desiring to deepen further their co-operation with respect to petroleum cross-boundary projects and to achieve optimal exploitation of the petroleum resources on the continental shelves appertaining to the two States;

Recognising that to this end there is a need to secure proper sharing of information between the two Governments;

Have agreed as follows:

Chaper 1

General principles

Article 1.1

Scope

This Agreement shall apply to cross-boundary co-operation between the United Kingdom Government and the Norwegian Government with regard to Petroleum activities.

Article 1.2

Definitions

For the purposes of this Agreement:

"Authorisation" means any authorisation, consent, approval, Licence or permit issued under the law of either State, relating to the exploration and/or the Exploitation of Petroleum and/or the Construction and Operation of Installations and/or Pipelines;

"Construction and Operation" includes the design, fabrication, installation, laying, use, maintenance, repair and decommissioning of Installations and/or Pipelines but does not include access to Pipelines in accordance with Articles 2.4 to 2.7;

som er oppmerksomme på initiativet som energiministerene tok ved utløpet av 2001 og anbefalingene som Pilot-Konkraft ga i august 2002 i rapporten «Økt verdiskapning gjennom tettere samarbeid», for å styrke samarbeidet mellom Kongeriket Norge og Det forente kongerike i petroleumssprosjekt på tvers av kontinentalsoklene tilhørende de to stater,

som erkjenner at ingen av regjeringene vil hindre transport av petroleum fra en side av Grenselinjen til markedet på den andre siden av Grenselinjen ved å benytte urimelige, ikke-transparente eller diskriminerende avgifter eller på annen måte, og heller ikke stille noen krav som i praksis vil hemme slik transport,

som ønsker å videreutvikle samarbeidet om grensekryssende petroleumssprosjekter og oppnå optimal utnyttelse av petroleumssressursene på kontinentalsoklene tilhørende de to stater,

som erkjenner at det for å oppnå dette er nødvendig å sikre en hensiktsmessig utveksling av informasjon mellom de to regjeringer, er blitt enige om følgende:

Kapittel 1

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 1.1

Virkeområde

Denne avtale skal gjelde for samarbeid mellom den norske regjering og regjeringen i Det forente kongerike om petroleumsvirksomhet over Grenselinjen.

Artikkel 1.2

Definisjoner

I denne avtale skal følgende uttrykk ha den betydning de er gitt nedenfor:

«Autorisasjon» betyr enhver autorisasjon, godkjenning eller Tillatelse eller ethvert samtykke gitt i henhold til lovgivningen i hver av statene, vedrørende leting etter og/eller Utnyttelse av Petroleum og/eller Konstruksjon og drift av Installasjoner og/eller Rørledninger,

«Fellesområde» betyr området for felles leting etter og/eller Utnyttelse av et Grenseoverskridende reservoar slik det er beskrevet i Rettighets-haveravtalen godkjent av de to regjeringer,

«Første tørrgassforbindelse» betyr den første Rørledning som det er gitt tillatelse til å bygge etter datoen for undertegning av denne avtale, og som transporterer tørrgass utgått fra det norskregu-

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

"Cross-Boundary Pipeline" means:

- a) a Pipeline crossing the Delimitation Line transporting Petroleum from the continental shelf of one State to the continental shelf or the territory of the other State; or
- b) a Pipeline transporting Petroleum and which is associated with a Trans-Boundary Reservoir, whether crossing the Delimitation Line or not, and where Licensees of both States of that Trans-Boundary Reservoir have a participating interest in that Pipeline;

but shall not include a Pipeline covered by an Agreement listed in Annex E;

"Cross-Boundary Project" means any of the following projects which are not covered by an Agreement listed in Annex E:

- a) the Construction and Operation of a Cross-Boundary Pipeline;
- b) the exploration for and/or the Exploitation of a Trans-Boundary Reservoir, including the Construction and Operation of an Installation for that purpose; and
- c) a project making use of a Host Facility;

"Delimitation Line" means the line defined in the Agreement of 10 March 1965 between the two Governments relating to the Delimitation of the Continental Shelf between the two Countries and the Protocol supplementary to that Agreement of 22 December 1978;

"Exploitation" includes the appraisal, production, treatment and processing of gas or liquids from a reservoir and/or the injection, reinjection or storage of any substance used for or derived from the appraisal, production, treatment and processing of those gases or liquids;

"First Dry Gas Link" means the Pipeline which is the first one authorised to be constructed after the date of signature of this Agreement and which transports dry gas originating from the Norwegian regulated dry gas system into United Kingdom offshore Infrastructure, whether or not that Pipeline

lerte tørrgassregimet til britisk Infrastruktur offshore, enten Rørledningen er en «tilknytningsrørledning» i henhold til rammeavtalen undertegnet i Stavanger den 25. august 1998, eller ikke,

«Grensekryssende prosjekt» betyr hvert av de følgende prosjekt med mindre det er omfattet av en overenskomst inntatt i Vedlegg E:

- a) Konstruksjon og drift av en Grensekryssende rørledning,
- b) undersøkelse etter og/eller Utnyttelse av et Grenseoverskridende reservoar, herunder Konstruksjon og drift av Installasjoner for dette formål, og
- c) et prosjekt som gjør bruk av et Vertsanlegg,

«Grensekryssende rørledning» betyr:

- a) en Rørledning som krysser Grenselinjen og som transporterer Petroleum fra kontinentalsokkelen tilhørende en stat til kontinentalsokkelen eller territoriet tilhørende den annen stat, eller
- b) en Rørledning som transporterer Petroleum, og som er forbundet med et Grenseoverskridende reservoar, enten Rørledningen krysser Grenselinjen eller ikke, og hvor begge staters Rettighetshavere til reservoaret har en deltakerinteresse i Rørledningen,
- c) men ikke en Rørledning som er omfattet av en overenskomst inntatt i Vedlegg E,

«Grenselinje» betyr linjen som er fastsatt i overenskomsten av 10. mars 1965 mellom de to regjeringer om avgrensningen av kontinentalsokkelen mellom de to stater med tilleggsprotokoll av 22. desember 1978,

«Grenseoverskridende reservoar» betyr en enkelt geologisk petroleumstruktur eller et petroleumfelt som strekker seg over Grenselinjen,

«Infrastruktur» betyr Installasjoner og Rørledninger,

is an "inter-connecting pipeline" under the Framework Agreement signed at Stavanger on 25 August 1998;

"Host Facility" means:

- a) an Installation on one side of the Delimitation Line used for the exploration and/or Exploitation of a reservoir which is wholly on the other side of the Delimitation Line; and/or
- b) an Installation used for the exploration and/or Exploitation of a Trans-Boundary Reservoir if the Installation is placed outside the Unit Area of that Trans-Boundary Reservoir; and/or
- c) an Installation within a Unit Area which is used for the exploration and/or Exploitation of a reservoir outside that Unit Area;

"Infrastructure" means Installations and Pipelines;

"Inspector" means any person authorised by the competent authority of either State to carry out inspection activities relating to:

- a) the Construction and Operation of any Infrastructure relating to a Cross-Boundary Project; or
- b) any metering system relating to a Cross-Boundary Project;

"Installation" means any artificial island, structure or other facility for Petroleum activity, including drilling rigs, floating production units, storage units, flots, well heads, intrafield Pipelines and intrafield cables, but excluding supply and support vessels, ships that transport Petroleum in bulk, other Pipelines and cables;

"Langeled South" means the part of the Langeled Pipeline starting at the downstream tie-in weld on the downstream expansion spool connected to the Langeled sub-sea valve station located at the Sleipner field on the Norwegian continental shelf and terminating immediately downstream of the Langeled pig receiving facilities at the terminal at Easington in Yorkshire in the United Kingdom;

"Licence" means a permit issued by one of the Governments to carry out exploration for and/or Exploitation of Petroleum in a given area or, if applicable, for the Construction and Operation of a Pipeline;

«Inspektør» betyr en person som er bemyndiget av en av statenes kompetente myndigheter til å foreta inspeksjon vedrørende:

- a) Konstruksjon og drift av Infrastruktur knyttet til et Grensekryssende prosjekt, eller
- b) ethvert målesystem knyttet til et Grensekryssende prosjekt,

«Installasjon» betyr alle kunstige øyer, anlegg eller andre Innretninger for petroleumsvirksomhet, herunder borerigger, flytende produksjonsanlegg, lagringsanlegg, floteller, brønnhoder og Rørledninger og kabler på feltet, men ikke forsynings- og hjelpefartøy, skip som transporterer Petroleum i bulk og andre Rørledninger og kabler,

«Konstruksjon og drift» inkluderer design, fabrikasjon, installering, legging, bruk, vedlikehold, reparasjon og disponering av Installasjoner og/eller Rørledninger, men skal ikke inkludere adgang til Rørledninger i henhold til artiklene 2.4 til 2.7,

«Langeled Syd» betyr den del av Langeled Rørledningen som starter ved nedstrøms-sveiseforbindelsen på nedstrøms-ekspansjonsspolen forbundet med Langeleds undersjøiske ventilstasjon på Sleipnerfeltet på den norske kontinentalsokkel, og som ender umiddelbart nedstrøms Langeled piggslose ved terminalen i Easington i Yorkshire i Det forente kongerike,

«Petroleum» betyr alle flytende og gassformige hydrokarboner som finnes i eller utvinnes fra naturlige strata, og andre substanser som blir produsert sammen med slike hydrokarboner,

«Rettighetshaver» betyr den person eller det selskap som innehar en Tillatelse,

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

“Licensee” means the individual or body corporate, holding a Licence;

“Licensees' Agreement” means an agreement between the Licensees of the United Kingdom Government and the Licensees of the Norwegian Government, entered into in accordance with this Agreement, relating to a Cross-Boundary Project, and any supplementary agreement to such agreement, including any amendment or modification to or any waiver of or departure from any provision of such agreement;

“Petroleum” means all liquid and gaseous hydrocarbons existing in or derived from natural strata, as well as other substances produced in association with such hydrocarbons;

“Pipeline” includes any connection point and/or associated valve or pig trap to that Pipeline;

“Trans-Boundary Reservoir” means any single geological Petroleum structure or Petroleum field which extends across the Delimitation Line; and

“Unit Area” means the area for joint exploration and/or Exploitation of a Trans-Boundary Reservoir, as set out in the Licensees' Agreement as approved by the two Governments.

«Rettighetshaveravtale» betyr en avtale om et Grensekryssende prosjekt inngått mellom Rettighetshaverne til den norske regjering og Rettighetshaverne til regjeringen i Det forente kongerike i overensstemmelse med denne avtale, og alle tilleggssavtaler til en slik avtale, herunder alle tilføyes eller endringer i eller avkall på eller avvikelser fra bestemmelsene i en slik avtale,

«Rørledning» inkluderer alle forbindelsespunkter og/eller ventiler eller piggluser forbundet med Rørledningen,

«Tillatelse» betyr en tillatelse gitt av en av regjeringene til leting etter og/eller Utnyttelse av Petroleum i et nærmere angitt område eller, der det er relevant, til Konstruksjon og drift av en Rørledning,

«Utnyttelse» inkluderer avgrensning, produksjon, behandling og prosessering av gass eller væske fra et reservoar og/eller injeksjon, reinjeksjon eller lagring av alle stoffer som er brukt til eller stammer fra avgrensning, produksjon, behandling og prosessering av slik gass eller væske, og

«Vertsanlegg» betyr:

- a) en Installasjon på én side av Grenselinjen som brukes for leting etter og/eller Utnyttelse av et reservoar som i sin helhet befinner seg på den andre siden av Grenselinjen, og/eller
- b) en Installasjon som brukes for leting etter og/eller Utnyttelse av et Grenseoverskridende reservoar dersom Installasjonen er plassert utenfor Fellesområdet for det Grenseoverskridende reservoaret, og/eller
- c) en Installasjon innenfor et Fellesområde og som brukes for leting etter og/eller Utnyttelse av et reservoar utenfor Fellesområdet.

Article 1.3

Jurisdiction

1. Nothing in this Agreement shall be interpreted as affecting the sovereign rights and the jurisdiction which each State has under international law over the continental shelf which appertains to it.
2. All Installations on the continental shelf appertaining to the United Kingdom shall be under the jurisdiction of the United Kingdom and all Installations on the continental shelf appertai-

Artikkel 1.3

Jurisdiksjon

1. Intet i denne avtale skal forstås slik at det berører de suverene rettigheter og den jurisdiksjon som hver stat har etter folkeretten over sin kontinentalsokkel.
2. Alle Installasjoner på kontinentalsokkelen tilhørende Kongeriket Norge skal være underlagt Kongeriket Norges jurisdiksjon og alle Installasjoner på kontinentalsokkelen tilhørende Det

ning to the Kingdom of Norway shall be under the jurisdiction of the Kingdom of Norway.

Article 1.4

Authorisation

1. The two Governments shall use their best efforts to facilitate Cross-Boundary Projects and shall not prevent or impede such projects by unreasonably withholding Authorisations.
2. The two Governments shall co-ordinate their relevant Authorisation procedures and where both Governments issue Authorisations they shall be given simultaneously, unless agreed otherwise, and shall be compatible with each other.
3. A Government shall not alter or modify any Authorisation for Cross-Boundary Projects nor grant the like rights to any other person nor consent to any assignment of any rights or obligations under such Authorisation where such changes are likely to affect materially the interests of the other Government, without prior consultation with that Government and having taken due account of all relevant matters raised by it.
4. In particular, a Government shall not grant any Authorisation or alter or modify an Authorisation for a Pipeline referred to in Chapter 2, so as to prevent there being joint or unified ownership of the whole length of the Pipeline, unless the two Governments agree otherwise.
5. A copy of an Authorisation granted by one of the Governments shall be made available on request to the other Government.

Article 1.5

Health, Safety and Environment: Standards

1. The health, safety and environmental standards and/or requirements of the Government issuing the Authorisations relating to Cross-Boundary Projects shall be met. Both Governments recognise that, where there is an agreement pursuant to Article 2.4 (5), that agreement shall not affect the application by the receiving coastal State of its own health, safety, environmental and other requirements for the Pipeline in question.
2. To facilitate Cross-Boundary Projects, the two Governments shall encourage, where possible, the adoption of common health, safety and environmental standards and requirements. In any event, the two Governments shall seek to

forente kongerike skal være underlagt Det forente kongerikes jurisdiksjon.

Artikkel 1.4

Autorisasjon

1. De to regjeringer skal gjøre sitt beste for å legge forholdene til rette for Grensekryssende prosjekt og skal ikke hindre eller vanskeliggjøre slike prosjekt ved på urimelig vis holde tilbake Autorisasjoner.
2. De to regjeringer skal samordne deres relevante prosedyrer for Autorisasjon. Der begge regjeringer gir Autorisasjon skal Autorisasjonene gis samtidig, med mindre annet er avtalt, og være kompatible.
3. En regjering skal ikke endre eller modifisere en Autorisasjon for Grensekryssende prosjekter, eller gi de samme rettigheter til en annen person eller godkjenne en overføring av en rett eller forpliktelse gitt i henhold til en slik Autorisasjon, når det er sannsynlig at slike endringer vil være av materiell betydning for den annen regjeringens interesser, uten først å ha konsultert den annen regjering, og tatt tilbørlig hensyn til de relevante forhold den har tatt opp.
4. Særlig skal en regjering ikke gi en Autorisasjon eller endre eller modifisere en Autorisasjon for en Rørledning som omhandlet i kapittel 2, på en slik måte at det er til hinder for et felles eller ensartet eierskap i hele rørledningens lengde, med mindre de to regjeringer er enige om noe annet.
5. En regjering skal gjøre en kopi av en Autorisasjon den har gitt tilgjengelig for den annen regjering når denne ber om det.

Artikkel 1.5

Helse, miljø og sikkerhet: Regler

1. Regler eller krav vedrørende helse, miljø og sikkerhet, som er gitt av den regjering som gir Autorisasjon for Grensekryssende prosjekt, skal overholdes. Begge regjeringer er innforstått med at en avtale i henhold til artikkel 2.4.5 ikke berører mottakerstatens håndhevelse av egne helse-, miljø- og sikkerhetskrav eller andre krav for den aktuelle Rørledningen.
2. De to regjeringer skal, i den grad det er mulig, legge til rette for innføring av felles regler og krav vedrørende helse, miljø og sikkerhet for å lette Grensekryssende prosjekt. I alle tilfeller skal de to regjeringer søke å sikre at deres

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

ensure that their respective standards and requirements are compatible. There shall be full consultation between the two Governments to this end.

3. Having regard to the fact that:
 - a) the Government with responsibility for the Host Facility may have an interest in health, safety and environmental issues concerning the reservoir being exploited and any associated facilities on the other State's continental shelf, and
 - b) the Government with responsibility for the reservoir being exploited and any associated facilities may have a similar interest in such issues concerning the Host Facility,

the competent authorities of the two Governments shall consult with a view to putting in place appropriate procedures to safeguard the said interests of each Government.

4. The two Governments undertake to make every endeavour, jointly and severally, after consultations, to ensure that:
 - a) the Construction and Operation of any Installation or Pipeline shall not cause pollution of the marine environment or damage by pollution to the coastline, shore facilities or amenities, or damage to sensitive habitats or damage to vessels or fishing gear of any country; and
 - b) appropriate procedures are in place for the safety and health of personnel.
5. The competent authorities of the two Governments shall develop procedures for the implementation of this Article, including measures to be taken in an emergency.

Article 1.6

Health, Safety and Environment: Physical Access and Inspection

1. To enable Inspectors from each State to safeguard the interests of their Government in respect of health, safety and environmental matters, the competent authorities of the two Governments shall consult in order to agree on procedures for:
 - a) consultation;
 - b) access to all relevant information;
 - c) physical access, at all stages, to any Infrastructure relating to a Cross-Boundary Project; and

respektive regler og krav er kompatible. For dette formål skal det være fullt konsultasjon mellom de to regjeringer.

3. Under hensyn til at:
 - a) regjeringen med ansvar for Vertsanlegget kan ha interesse i helse-, miljø- og sikkerhetsspørsmål vedrørende reservoaret som utnyttes og tilknyttede anlegg på den annen stats kontinentalsokkel, og
 - b) regjeringen med ansvar for reservoaret som utnyttes og tilknyttede anlegg kan ha tilsvarende interesse i slike spørsmål vedrørende Vertsanlegget,

skal de to regjeringers kompetente myndigheter konsultere hverandre for å etablere hensiktsmessige prosedyrer, for å sikre at begge regjeringers interesser ivaretas.

4. De to regjeringer forplikter seg til, etter å ha rådført seg med hverandre, å gjøre alt de kan, i fellesskap eller hver for seg, for å sikre at:
 - a) Konstruksjon og drift av en Installasjon eller Rørledning ikke skal forårsake forurensning av det marine miljø eller forurensningsskade på kyststripen, anlegg på land eller naturherligheter langs kysten, eller skade på ømfintlige vekstområder eller skade på fartøyer eller fiskeredskap fra ethvert land, og at
 - b) hensiktsmessige prosedyrer er etablert for ansattes helse og sikkerhet.
5. De to regjeringers kompetente myndigheter skal utarbeide prosedyrer for gjennomføringen av denne artikkel, herunder gjennomføring av tiltak i en krisesituasjon.

Artikkel 1.6

Helse, miljø og sikkerhet: Fysisk adgang og inspeksjon

1. For at Inspektører fra hver av statene skal være i stand til å ivareta deres regjeringers interesser vedrørende helse, miljø og sikkerhet, skal de to regjeringers kompetente myndigheter konsultere hverandre for å bli enige om prosedyrer for:
 - a) konsultasjon,
 - b) tilgang til all relevant informasjon,
 - c) fysisk adgang i alle faser av virksomheten til Infrastruktur som brukes i Grensekryssende prosjekt, og

- d) physical access in the territory of either State to terminals which are relevant to a Cross-Boundary Project.
2. The Inspectors of each Government shall act in co-operation and consult with Inspectors of the other Government with a view to achieving compliance with the health, safety and environmental standards and/or requirements applicable to a Cross-Boundary Project.
 3. An Inspector of one Government may, with regard to Installations located on the continental shelf appertaining to the other State, request an Inspector of the other Government to exercise his powers to ensure compliance with the standards and/or requirements referred to in paragraph (2) whenever it appears that circumstances so warrant. In the event of any disagreement between the Inspectors of the two Governments or the refusal of the Inspector of the one Government to take action at the request of the Inspector of the other Government, the matter shall be referred to the competent authorities of the two Governments.
 4. If it appears to an Inspector of either Government to be necessary or expedient for the purpose of averting an incident involving risk to life or serious personal injury, whether the danger is immediate or not, or minimising the consequences of such an incident, and time and circumstances do not permit consultation between the Inspectors of the two Governments, that Inspector may order the immediate cessation of any or all operations in relation to a Cross-Boundary Project. Immediately thereafter, the fact of such an order and the reason therefore shall be reported to the competent authorities of the two Governments who shall then consult to consider the actions necessary for the safe and speedy resumption of operations.
- d) fysisk adgang i hvert av landenes territorium til terminaler som er av betydning for et Grensekryssende prosjekt.
2. Hver av regjeringenes Inspektører skal samarbeide og rådføre seg med den annen regjerings Inspektører for å påse at helse-, miljø- og sikkerhetsreglene og/eller -kravene for Grensekryssende prosjekt overholdes.
 3. En regjerings Inspektør kan i relasjon til en Installasjon plassert på kontinentalsokkelen tilhørende den annen stat, når omstendighetene tilsier det, be en Inspektør fra den annen regjering om å utøve sin myndighet for å sikre at reglene og/eller kravene nevnt i punkt 2 overholdes. Dersom det er uenighet mellom de to regjeringers Inspektører, eller en regjerings Inspektør nekter å etterkomme henstillingen fra den annen regjerings Inspektør, skal saken legges frem for de to regjeringers kompetente myndigheter.
 4. Dersom en Inspektør for en regjering finner at det er nødvendig eller formålstjenlig for å avverge en hendelse som innebærer fare for tap av liv eller alvorlig personskade, enten faren er overhengende eller ikke, eller for å gjøre følgende av en slik hendelse minst mulig, og tiden og forholdene for øvrig ikke tillater samråd mellom de to regjeringers Inspektører, kan han beordre umiddelbar stans av hele eller deler av driften av et Grensekryssende prosjekt. Melding om slik ordre og begrunnelsen for den skal omgående gis til de to regjeringers kompetente myndigheter, som deretter skal rådføre seg med hverandre om hvilke tiltak som er nødvendige for å gjenoppta virksomheten sikkert og raskt.

Article 1.7

Metering Systems and Inspection

1. Both Governments shall approve any metering system which is related to a Cross-Boundary Project and which is of common interest. The competent authorities of the two Governments shall establish procedures for early approval of such a system.
2. When adopting standards for such metering systems, the two Governments shall pay particular regard to the economic impact of such standards on the Cross-Boundary Project in question, and shall ensure that the adoption of such standards shall not unfairly or unduly bur-

Artikkel 1.7

Målesystem og inspeksjon

1. Begge regjeringer skal godkjenne ethvert målesystem som benyttes i et Grensekryssende prosjekt og som er av felles interesse. De to regjeringers kompetente myndigheter skal etablere prosedyrer for tidlig godkjennelse av et slikt system.
2. De to regjeringer skal ved fastsettelsen av standardene for et slikt målesystem ta særlig hensyn til de økonomiske konsekvenser de vil få for det aktuelle Grensekryssende prosjekt, og skal sørge for at fastsettelsen av slike standarder ikke vil innebære en urimelig eller uhensikts-

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

den the economics of that Project. In the case of a Cross-Boundary Project making use of a Host Facility, the two Governments shall pay due regard to the prevailing standards for metering systems on that Host Facility. The two Governments shall also give due consideration as to whether new metering systems are appropriate in the light of metering arrangements already in place elsewhere on the continental shelf or in the territory of either State.

3. The competent authorities of the two Governments shall establish arrangements so that Inspectors of both Governments have access to relevant metering systems on the continental shelf or in the territory of either State to ensure that their interests are safeguarded.

Article 1.8

Physical Security

The competent authorities of the two Governments shall consult one another with a view to concluding such mutual arrangements as they consider appropriate in relation to the physical protection of Infrastructure.

Article 1.9

National and International Emergency

Nothing in this Agreement shall prejudice the exercise by each Government of its powers in the case of national or international emergency. Consultations shall be held at the earliest opportunity in order that the two Governments may agree on appropriate joint measures to reconcile the urgency of the situation with their common interest in the most effective Exploitation of reservoirs or the use of Infrastructure.

Article 1.10

Exchange of Information

1. Subject to lawful restrictions as to disclosure and use, both Governments will ensure the proper exchange of information between them relating to Cross-Boundary Projects.
2. Recognising that the United Kingdom and Norwegian offshore pipeline and production systems will increasingly become interlinked, there is a need for increased information flows about upstream operations which affect downstream operations, and vice versa, and for information sharing, in particular between the Governments, other regulatory authorities and the relevant system operators. The two Govern-

menting økonomisk belastning for prosjektet. Når et Grensekryssende prosjekt gjør bruk av et Vertsanlegg, skal de to regjeringer ta behørig hensyn til gjeldende regler for målesystemet på Vertsanlegget. De to regjeringer skal også vurdere om nye målesystem er hensiktsmessige, sett i forhold til de målesystem som allerede er i bruk annetsteds på kontinentalsokkelen eller i territoriet tilhørende en av statene.

3. De to regjeringers kompetente myndigheter skal etablere ordninger slik at begge regjeringers Inspektører har adgang til relevante målesystem på hvert av landenes kontinentalsokkel eller territorium, for å sikre at deres interesser blir ivarettatt.

Artikkel 1.8

Fysisk sikkerhet

De to regjeringers kompetente myndigheter skal rådføre seg med hverandre for å gjennomføre slike felles tiltak som de finner formålstjenlige for den fysiske beskyttelse av Infrastruktur.

Artikkel 1.9

Nasjonal og internasjonal krisesituasjon

Intet i denne avtale skal være til hinder for at den enkelte regjering iverksetter egne tiltak i tilfelle en nasjonal eller internasjonal krisesituasjon. De to regjeringer skal ved første anledning rådføre seg med hverandre med sikte på å komme til enighet om hensiktsmessige felles tiltak som er i samsvar så vel med krisesituasjonen som med den felles interesse de har av en mest mulig effektiv Utnyttelse av reservoarer eller bruk av Infrastruktur.

Artikkel 1.10

Utveksling av informasjon

1. Begge regjeringer vil, med forbehold om lovbestemte begrensninger med hensyn til bekjætgjøring og bruk, sikre behørig utveksling av informasjon mellom dem vedrørende Grensekryssende prosjekt.
2. I erkjennelsen av at norske og britiske offshore rørlednings- og produksjonssystem i økende grad blir knyttet sammen, er det behov for økende informasjonsflyt om oppstrømsvirksomhet som påvirker nedstrømsvirksomhet og omvendt, og for deling av informasjon, særlig mellom regjeringene, andre regulerende myndigheter og aktuelle systemoperatører. De to regjeringer erkjenner at slike hensyn også gjel-

ments recognise that such considerations apply also to existing pipeline connections between the two States.

3. Where one Government, in order to ensure safe, effective and stable operations of the systems, places obligations on its field, pipeline, terminal or system operators to provide information about forecast or actual production from or through their facilities, or seeks to establish voluntary arrangements for the provision of that information, the other Government will not put obstacles in the way of the provision of such information by those field, pipeline, terminal or system operators about production crossing the Delimitation Line and being landed in the territory of the first Government. Both Governments will encourage the fullest exchange of information to meet these requirements.
4. This Article applies to Cross-Boundary Projects, as well as to any installation and/or pipeline covered by any of the Agreements listed in Annex E.

Article 1.11

Tax

Profits arising from the use of Infrastructure relating to Cross-Boundary Projects, capital represented by such Infrastructure and capital gains arising from the disposal of such Infrastructure or an interest therein shall be taxed in accordance with the laws of the United Kingdom and the Kingdom of Norway respectively, including the Convention for the Avoidance of Double Taxation and the Prevention of Fiscal Evasion with respect to Taxes on Income and Capital signed at London on 12 October 2000 and any Protocol or Protocols to that Convention or any Convention replacing that Convention as may be signed in the future.

Article 1.12

Construction of Pipelines and Use of Existing Infrastructure

1. The two Governments shall seek to facilitate the use of existing Infrastructure capacity on fair, transparent and non-discriminatory terms including, where appropriate, the installation of connection points and/or any necessary associated valves during the construction of Pipelines to facilitate the process for subsequent tie-ins.
2. In furtherance of paragraph (1), should the two Governments receive a proposal for the Construction and Operation of a Pipeline (additional

der eksisterende rørledningsforbindelser mellom de to stater.

3. Når en regjering, i den hensikt å sørge for sikker, effektiv og stabil drift av systemene, pålegger dens felt-, rørlednings-, terminal- eller systemoperatører å fremlegge informasjon om planlagt eller aktuell produksjon fra eller gjennom deres anlegg, eller søker å etablere frivillige ordninger for fremleggelse av slik informasjon, vil den annen regjering ikke legge hindringer i veien for at slik informasjon fremlegges av felt-, rørlednings-, terminal-, eller systemoperatørene for så vidt angår Petroleum som krysser Grenselinjen og som ilandføres på den førstnevnte regjeringens territorium. Begge regjeringer vil oppfordre til full informasjonsutveksling for å oppfylle disse behov.
4. Denne artikkel gjelder for Grensekryssende prosjekt, så vel som for installasjoner og/eller rørledninger som er omfattet av overenskomstene inntatt i Vedlegg E.

Artikkel 1.11

Skatt

Inntekter fra bruk av Infrastruktur for Grensekryssende prosjekt, formue som slik Infrastruktur representerer, og formuesgevinster fra avhending av slik Infrastruktur eller en andel i dem skal skattlegges i overensstemmelse med lovgivningen i henholdsvis Kongeriket Norge eller Det forente kongerike, herunder Overenskomst til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue, undertegnet i London 12. oktober 2000, og protokoller til overenskomsten og overenskomster som i fremtiden måtte bli inngått til erstatning for nevnte overenskomst.

Artikkel 1.12

Konstruksjon av Rørledninger og bruk av eksisterende Infrastruktur

1. De to regjeringer skal søke å tilrettelegge for bruk av kapasitet i eksisterende Infrastruktur på rimelige, transparente og ikke-diskriminerende vilkår, herunder, når det er hensiktsmessig, installering av forbindelsespunkter og/eller nødvendige tilknyttede ventiler under konstruksjonen av Rørledninger for å lette arbeidet ved senere tilknytninger.
2. Dersom de to regjeringer mottar et forslag om Konstruksjon og drift av en Rørledning (i tillegg til Langeled Syd) for ilandføring av norsk tørr-

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

to Langedale South) to land Norwegian dry gas directly in the United Kingdom in circumstances where adequate spare capacity is available in United Kingdom offshore Infrastructure, the two Governments shall consult with a view to satisfying themselves that the process for selecting the transportation solution has been open and transparent and that the best economic solution has been selected. The determination of the need for and selection of transport capacity shall follow broadly the Work Process set out in Annex A.

Article 1.13

Continued Use and Termination

1. Where an Authorisation which has a direct effect on a Cross-Boundary Project is about to expire, and the holder of the Authorisation seeks its renewal, the Government responsible for that Authorisation shall, subject to its law, renew it.
2. Where an Authorisation which has a direct effect on a Cross-Boundary Project:
 - a) is likely to be or has been revoked; or
 - b) is due to expire or has expired without a renewal of that Authorisation being sought; or
 - c) is likely to be or has been surrendered,

the Government responsible for that Authorisation shall, in consultation with the other Government, consider the economic and practical options for continued use. Provided that economic and practical options for continued use are established, the Government responsible for that Authorisation shall, in accordance with its law, issue a new Authorisation to enable the Cross-Boundary Project to continue.

Article 1.14

Decommissioning

1. In respect of Installations associated with Cross-Boundary Projects, decommissioning plans are subject to the approval of the Government on whose continental shelf or in whose territorial waters the Installation is situated, after full consultation with the other Government. The aim of both Governments shall be to seek to reach agreement on decommissioning methods and standards and both Governments shall approve the timing of any such decommissioning.
2. In respect of Cross-Boundary Pipelines:

gass direkte til Det forente kongerike, når egnet ledig kapasitet er tilgjengelig i Det forente kongerikes offshore Infrastruktur, skal de to regjeringer, som oppfølging av punkt 1, rådføre seg med hverandre for å forsikre seg om at beslutningsprosessen ved valg av transportløsning har vært åpen og transparent og at den beste økonomiske løsning er blitt valgt. Beslutningen om behov for og valg av transportkapasitet skal i hovedsak følge arbeidsprosessen beskrevet i Vedlegg A.

Artikkel 1.13

Fortsatt bruk og opphør

1. Når en Autorisasjon som er direkte knyttet til et Grensekryssende prosjekt er nær ved å utløpe og den som har Autorisasjonen søker om fornyelse, skal den regjering som er ansvarlig for Autorisasjonen, såfremt det er i overensstemmelse med gjeldende lovgivning, fornye den.
2. Når en Autorisasjon som direkte gjelder et Grensekryssende prosjekt:
 - a) sannsynligvis vil bli eller er tilbakekalt, eller
 - b) er ved å utløpe eller har utløpt uten at Autorisasjonen er søkt fornyet, eller
 - c) sannsynligvis vil bli eller er oppgitt,

skal den regjering som er ansvarlig for Autorisasjonen, etter samråd med den annen regjering, vurdere de økonomiske og praktiske alternativer for fortsatt bruk. Forutsatt at økonomiske og praktiske alternativer er påvist, skal den regjering som er ansvarlig for Autorisasjonen gi en ny Autorisasjon, i overensstemmelse med gjeldende lovgivning, for å gjøre det mulig å fortsette det Grensekryssende prosjekt.

Artikkel 1.14

Disponering

1. Disponeringsplaner vedrørende Installasjoner tilknyttet et Grensekryssende prosjekt er gjenstand for godkjenning av den regjering på hvis kontinentalsokkel eller i hvis territorialfarvann installasjonen er plassert, etter full konsultasjon med den annen regjering. Det skal være begge regjeringers målsetting å søke å oppnå enighet om løsninger og betingelser for disponeringen, og begge regjeringer skal godkjenne tidsplanen for den.
2. Når det gjelder Grensekryssende rørledninger, skal:

- a) both Governments shall approve the timing of the decommissioning of a Cross-Boundary Pipeline;
 - b) both Governments shall seek to reach agreement on decommissioning methods and standards; and
 - c) in respect of the decommissioning of Langeled South, the two Governments shall approve the timing, methods and standards of such decommissioning.
3. Decommissioning plans shall include:
- a) an estimate of the cost of the measures proposed in it; and
 - b) details of the times at or within which the measures proposed in it are to be taken or make provision as to how those times are to be determined.
4. In making decisions on decommissioning plans, the Government or Governments responsible shall address fully and take proper account of:
- a) applicable international requirements, standards or guidelines;
 - b) safety hazards associated with decommissioning, including where relevant transport and disposal;
 - c) safety of navigation;
 - d) the environmental impact of the measures proposed;
 - e) the impact of the measures proposed on other users of the sea;
 - f) best available cost-effective techniques;
 - g) economic factors;
 - h) the timetable for decommissioning;
 - i) the impact of the measures proposed on the continued operation or decommissioning of the Infrastructure not covered by the decommissioning plan;
 - j) the views expressed by other persons having an interest; and
 - k) other relevant matters raised by either Government.
5. The Government or Governments responsible for the approval of the decommissioning plan may approve the plan with or without modifications or conditions. Before approving the plan with modifications or subject to conditions, the Government or Governments responsible for the approval of the decommissioning plan shall give the person (whether or not a Licensee) who submitted the plan an opportunity to make representations about the proposed modifications or conditions.
- a) begge regjeringer godkjenne tidsplanen for disponering av en Grensekryssende rørledning,
 - b) begge regjeringer søke å oppnå enighet om løsninger og betingelser for disponeringen, og
 - c) for så vidt angår disponering av Langeled Syd, de to regjeringer godkjenne tidsplanen, løsningene og betingelsene for disponeringen.
3. Disponeringsplanen skal inneholde:
- a) et anslag over kostnadene ved de tiltak som er foreslått i planen, og
 - b) nærmere opplysninger om på eller innen hvilke tidspunkt tiltakene foreslått i planen skal gjennomføres eller bestemmelser om hvordan disse tidspunktene skal fastsettes.
4. I beslutning om disponeringsplan, skal regjeringen eller regjeringene som har ansvaret for den, rette full oppmerksomhet mot og ta behørig hensyn til:
- a) gjeldende internasjonale krav, regler og retningslinjer,
 - b) sikkerhetsrisiki forbundet med disponeringen, herunder, der dette er relevant, transport og avhending,
 - c) sikkerheten for skipsfarten,
 - d) miljøkonsekvenser av de foreslåtte tiltak,
 - e) konsekvenser av de foreslåtte tiltak for annen bruk av havet,
 - f) beste tilgjengelige kostnadseffektive teknologi,
 - g) økonomiske faktorer,
 - h) tidsplanen for disponeringen,
 - i) konsekvenser av de foreslåtte tiltak for fortsatt drift eller disponering av Infrastruktur som ikke er omfattet av disponeringsplanen,
 - j) uttalelser fra andre personer med interesse for saken, og
 - k) andre relevante forhold som en av regjeringene tar opp.
5. Regjeringen eller regjeringene med ansvar for å godkjenne disponeringsplanen kan godkjenne den med eller uten endringer eller vilkår. Før en plan godkjennes med endringer eller vilkår skal regjeringen eller regjeringene med ansvar for å godkjenne disponeringsplanen gi den som fremla planen, enten han er Rettighetshaver eller ikke, anledning til å uttale seg om de foreslåtte endringer eller vilkår.

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

6. The Government or Governments responsible for the approval of the decommissioning plan shall act without unreasonable delay in reaching a decision as to whether to approve or reject the plan and shall require the implementation of any plan so approved.
7. If the decommissioning plan is rejected, the Government or Governments responsible for the approval of the plan shall inform the person who submitted the plan of the reasons for doing so. That person shall, in such circumstances, be required to submit a revised plan within a specific time limit acceptable to the Government or Governments.
6. Regjeringen eller regjeringene med ansvar for å godkjenne disponeringsplanen skal, uten unødige forsinkelser, fatte beslutning om planen skal godkjennes eller avvises, og kreve at den blir gjennomført slik den er godkjent.
7. Dersom disponeringsplanen blir avvist, skal regjeringen eller regjeringene med ansvar for å godkjenne planen gi den som innleverte planen, begrunnelsen for dette. Vedkommende skal i så fall bli pålagt å presentere en revidert plan innen en frist som er akseptabel for regjeringen eller regjeringene.

Article 1.15

Framework Forum

The two Governments hereby establish a Framework Forum to facilitate the implementation of this Agreement. The Framework Forum shall include representatives of each Government. The two Governments may agree to other parties attending when appropriate. The Framework Forum shall provide a means for ensuring continuous consultation and exchange of information between the two Governments and a means for resolving issues without the need to invoke the dispute settlement procedures set out in Chapter 5. The Framework Forum shall meet twice yearly or at other intervals agreed by the two Governments, and shall be subject to such further arrangements as may be agreed by the two Governments from time to time.

Chapter 2

Construction and operation of and access to pipelines

Article 2.1

Authorisations

1. Where the two Governments agree to the Construction and Operation of a Cross-Boundary Pipeline, they shall individually grant the Authorisations required by their respective national law.
2. When an Authorisation referred to in paragraph (1) is required by only one Government, that Government shall consult with the other Government before granting such Authorisation.

Artikkel 1.15

Rammeverksforum

De to regjeringer oppretter herved et rammeverksforum for det formål å lette gjennomføringen av denne avtale. Rammeverksforumet skal bestå av representanter for hver av regjeringene. De to regjeringer kan bli enige om at andre parter kan være tilstede når det er hensiktsmessig. Rammeverksforumet skal være et virkemiddel for å sikre fortløpende konsultasjoner og utveksling av informasjon mellom de to regjeringer og et virkemiddel for å løse tvistesporsmål uten å måtte gjøre bruk av tvisteløsningsmekanismen beskrevet i kapittel 5. Rammeverksforumet skal møtes to ganger årlig eller med andre mellomrom som de to regjeringer måtte avtale, og skal være underlagt slike ytterligere ordninger som de to regjeringer til enhver tid måtte bli enige om.

Kapittel 2

Konstruksjon og drift av og adgang til rørledninger

Artikkel 2.1

Autorisasjoner

1. Når de to regjeringer er enige om Konstruksjon og drift av en Grensekryssende rørledning, skal de hver for seg gi de Autorisasjoner som kreves i henhold til deres nasjonale lovgivning.
2. Når en Autorisasjon som nevnt i punkt 1 bare kreves av én regjering, skal denne regjering konsultere den annen regjering før Autorisasjonen gis.

*Article 2.2***Agreement between Pipeline Owners**

1. In respect of a Cross-Boundary Pipeline which is associated with a Trans-Boundary Reservoir and where Licensees of both States of that Trans-Boundary Reservoir have a participating interest in that Pipeline, each Government shall require its Licensees and/or its holders of an Authorisation to enter into a Licensees' Agreement. The Licensees' Agreement shall incorporate provisions to ensure that, in the event of a conflict between the Licensees' Agreement and this Agreement, the provisions of this Agreement shall prevail.
2. The Licensees' Agreement shall be submitted to the two Governments for their approval. Such approval shall be deemed to have been granted unless the Licensees and/or the holders of an Authorisation have been notified to the contrary, by either Government, within 60 days of its receipt of the document in question.

*Article 2.3***Pipeline Operator**

The appointment and any change of operator of a Cross-Boundary Pipeline shall be subject to agreement by the two Governments.

*Article 2.4***Access System: Terms and Conditions**

1. The terms and conditions for access to a Cross-Boundary Pipeline, including the setting of entry and exit tariffs, shall be in accordance with applicable European Union law. The principles of fairness, non-discrimination, transparency and open access to spare capacity and avoidance of any abuse of a dominant position or other anti-competitive behaviour shall apply.
2. Access to a Cross-Boundary Pipeline shall include physical access to capacity and, where appropriate, to facilities supplying technical services incidental to such access.
3. Where a Government determines the financial terms for access to Pipelines related to a Cross-Boundary Project, those terms shall be such that they promote the optimal use of existing Pipelines and do not inhibit alternative options for using United Kingdom and Norwegian Pipelines and Pipeline systems, in whole or in part, for the transportation of Petroleum from one State to the other State.

*Artikkel 2.2***Avtale mellom rørledningseiere**

1. Når det gjelder en Grensekryssende rørledning som er forbundet med et Grenseoverskridende reservoar der begge staters Rettighetshavere til det Grenseoverskridende reservoaret har en deltakerinteresse i Rørledningen, skal hver regjering kreve at dens Rettighetshavere og/eller innehavere av en Autorisasjon inngår en Rettighetshaveravtale. Rettighetshaveravtalen skal inneholde bestemmelser som sikrer at i tilfelle uoverensstemmelse mellom Rettighetshaveravtalen og denne avtale, skal bestemmelsene i denne avtale gå foran.
2. Rettighetshaveravtalen skal forelegges de to regjeringer til godkjenning. Slik godkjenning skal anses gitt med mindre en av regjeringene har underrettet Rettighetshaverne og/eller innehaverne av en Autorisasjon om det motsatte innen 60 dager fra mottakelsen av det aktuelle dokument.

*Artikkel 2.3***Rørledningsoperatør**

Utpeking og eventuelt bytte av operatør for en Grensekryssende rørledning skal være gjenstand for enighet mellom de to regjeringer.

*Artikkel 2.4***Adgangsregime: Vilkår og betingelser**

1. Vilkår og betingelser for adgang til en Grensekryssende rørledning, herunder fastsettelse av inngangstariffer og utgangstariffer, skal være i samsvar med gjeldende EU-lovgivning. Prinsippene om rimelighet, ikke-diskriminering, transparens og åpen adgang til ledig kapasitet, samt unngåelse av ethvert misbruk av dominerende stilling eller annen konkurransehemmende opptreden, skal gjelde.
2. Adgang til en Grensekryssende rørledning skal omfatte fysisk adgang til kapasitet og, der det er aktuelt, til anlegg som yter tekniske tjenester knyttet til slik adgang.
3. Når en regjering fastsetter de økonomiske betingelser for adgang til Rørledninger knyttet til et Grensekryssende prosjekt, skal betingelsene være slik at de fremmer optimal bruk av eksisterende Rørledninger og ikke hindrer alternative muligheter for bruk av hele eller deler av norske eller britiske Rørledninger eller rørledningssystem for transport av Petroleum fra en stat til en annen stat.

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

4. Where there are proposed changes to the regulations or guidelines relating to access to Pipelines of one State which may affect the commercial parties of the other State, there shall be the fullest consultation between the two Governments before any changes are made and due account shall be taken of any representations made.
5. The two Governments may agree, on a case-by-case basis, to apply the access regime applicable to a Cross-Boundary Pipeline on the continental shelf of one State to the same Pipeline whilst on the continental shelf of the other State, but not in the coastal State's territorial waters.
6. The two Governments have agreed, in conformity with paragraph (5), that the Norwegian regulated access system shall apply to Langeled South and that the Norwegian Government shall set the exit tariffs, onshore, for that Pipeline.
4. Når det er foreslått endringer i lovgivning eller retningslinjer for adgang til en stats Rørledning som kan påvirke den annen stats kommersielle parter, skal det gjennomføres full konsultasjon mellom de to regjeringer før noen endringer gjennomføres, og det skal tas rimelig hensyn til det som blir anført.
5. De to regjeringer kan avtale fra sak til sak at det adgangsregimet som gjelder for en Grensekryssende rørledning på kontinentalsokkelen tilhørende ett land også skal gjelde for den samme Rørledningen på kontinentalsokkelen tilhørende den annen stat, men ikke i landets territorialfarvann.
6. De to regjeringer har i henhold til punkt 5 avtalt at det norske regulerte adgangsregimet skal gjelde for Langeled Syd og at den norske regjering skal fastsette utgangstariffene på land for denne Rørledningen.

Article 2.5

Access System: Entry Points and Tariffs

1. This Article applies to the setting of regulated entry points on either continental shelf and entry tariffs for Langeled South for Petroleum produced from a reservoir wholly or in part on the continental shelf appertaining to the United Kingdom.
2. Entry points and tariffs referred to in paragraph (1) shall be agreed jointly by the two Governments. Such entry tariffs shall normally be set at zero, subject to adjustments for positive or negative effects on the throughput and provided that all costs related to the tie-in are otherwise covered.
3. The two Governments shall, upon request, supply commercial parties with relevant information regarding the setting of new entry tariffs in such a manner as to provide predictability prior to investment decisions. Such information shall be supplied without undue delay, and, if possible, within sixteen weeks of such request. Such tariffs shall be formally determined simultaneously with the approval of the relevant project.
4. The conditions set out in this Article may also apply to other Cross-Boundary Pipelines if so agreed by the two Governments.

Artikkel 2.5

Adgangsregime: Innganger og tariffer

1. Denne artikkel gjelder fastsettelse av regulerte innganger på hver kontinentalsokkel og inngangstariffer for Langeled Syd for Petroleum utvunnet fra et reservoar som helt eller delvis befinner seg på kontinentalsokkelen tilhørende Det forente kongerike.
2. De to regjeringer skal bli enige om innganger og inngangstariffer som nevnt i punkt 1. Slike inngangstariffer skal normalt settes til null, med mindre det foretas justeringer for positive eller negative virkninger på gjennomstrømmingen, og forutsatt at alle kostnader forbundet med tilkoplingen er dekket på annen måte.
3. De to regjeringer skal, når de blir bedt om det, gi kommersielle parter relevant informasjon om fastsettelse av nye inngangstariffer, slik at det etableres forutsigbarhet før investeringsbeslutninger fattes. Slik informasjon skal gis uten unødig opphold og, om mulig, innen seksten uker fra anmodningen ble fremsatt. Slike tariffer skal formelt fastsettes samtidig med godkjenningen av det aktuelle prosjekt.
4. De to regjeringer kan bli enige om at vilkårene beskrevet i denne artikkel også skal gjelde for andre Grensekryssende rørledninger.

*Article 2.6***Access System: Exit Points and Tariffs**

1. This Article applies to the setting of regulated exit points and exit tariffs, offshore, in connection with the establishment of the First Dry Gas Link between United Kingdom and Norwegian offshore Infrastructure.
2. Exit points and tariffs referred to in paragraph (1) shall be set by the Norwegian Government in accordance with the principles set out in Annex B, and after full consultation with the United Kingdom Government.
3. The Norwegian Government shall provide sufficient information to the United Kingdom Government to enable that Government properly to satisfy itself that the decision fully and properly takes into account the principles set out in Annex B.
4. The conditions set out in this Article may also apply to other Cross-Boundary Pipelines if so agreed by the two Governments.

*Article 2.7***Access System: Dispute Settlement**

1. This Article shall apply to:
 - a) any dispute between the owner or operator of Langeled South and a shipper of Petroleum originating from the continental shelf appertaining to the United Kingdom as to whether or not the owner or operator of Langeled South has fully and properly complied with the terms and conditions laid down in the applicable regulated access system;
 - b) any dispute concerning a tariff between the owner or operator of a United Kingdom Pipeline to which the First Dry Gas Link is to be connected and a shipper of Petroleum originating from the Norwegian continental shelf; and
 - c) any dispute with regard to access to any other Cross-Boundary Pipeline, not covered by sub-paragraph (a) or (b) above, to the extent agreed by the two Governments.
2. As regards a dispute covered by paragraph (1) (a), the dispute shall be submitted simultaneously to both Governments who shall jointly resolve the dispute within a reasonable time frame, taking into account the need for a speedy resolution. The principles underlying the determination of the dispute by the two Governments shall be transparent and non-discriminatory and wholly in accordance with Article 2.4 (1). The decision of the two Governments shall be binding on all the parties involved.

*Artikkel 2.6***Adgangsregime: Utganger og tariffer**

1. Denne artikkel gjelder fastsettelse av regulerte utganger og utgangstariffer offshore i forbindelse med etableringen av den Første tørrgassforbindelsen mellom norsk og britisk Infrastruktur offshore.
2. Utganger og utgangstariffer nevnt i punkt 1 skal fastsettes av den norske regjering i overensstemmelse med prinsippene inntatt i Vedlegg B, og etter full konsultasjon med regjeringen i Det forente kongerike.
3. Den norske regjering skal gi regjeringen i Det forente kongerike tilstrekkelig informasjon, slik at den kan forsikre seg om at tariffastsettelsen fullt ut tar hensyn til prinsippene inntatt i Vedlegg B.
4. De to regjeringer kan bli enige om at vilkårene beskrevet i denne artikkel også skal gjelde for andre Grensekryssende rørledninger.

*Artikkel 2.7***Adgangsregime: Tvisteløsning**

1. Denne artikkel skal gjelde for:
 - a) enhver tvist mellom eier eller operatør av Langeled Syd og en skiper av Petroleum som stammer fra kontinentalsokkelen tilhørende Det forente kongerike, om hvorvidt eieren eller operatøren av Langeled Syd fullt ut har overholdt vilkår og betingelser fastsatt i det gjeldende regulerte adgangsregime,
 - b) enhver tvist om en tariff mellom eier eller operatør av en britisk Rørledning som den Første tørrgassforbindelsen skal koples til, og en skiper av Petroleum som stammer fra den norske kontinentalsokkel, og
 - c) enhver tvist om adgang til en Grensekryssende rørledning som ikke er omfattet av bokstav a) eller b) ovenfor, i den utstrekning de to regjeringer er enige om det.
2. Når det gjelder en tvist som omfattes av punkt 1 a), skal tvisten legges frem samtidig for begge regjeringer som skal løse tvisten i fellesskap innen rimelig tid, sett i forhold til behovet for en rask beslutning. De prinsipper som legges til grunn for de to regjeringers løsning av tvisten skal være transparente og ikke-diskriminerende og fullt ut i overensstemmelse med artikkel 2.4.1. De to regjeringers avgjørelse skal være bindende for alle involverte parter.

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

3. As regards a dispute covered by paragraph (1) (b), the dispute shall be resolved by the United Kingdom Government in accordance with the principles set out in Annex C, after fully consulting the Norwegian Government. The United Kingdom Government shall provide sufficient information to the Norwegian Government to enable the latter Government properly to satisfy itself that the decision fully and properly takes into account the principles set out in Annex C.
3. Når det gjelder en tvist som omfattes av punkt 1 b), skal tvisten avgjøres av regjeringen i Det forente kongerike i overensstemmelse med prinsippene inntatt i Vedlegg C, etter full konsultasjon med den norske regjering. Regjeringen i Det forente kongerike skal gi den norske regjering tilstrekkelig informasjon slik at sistnevnte regjering kan forsikre seg om at beslutningen tar fullt ut hensyn til prinsippene inntatt i Vedlegg C.

Chapter 3

Joint exploitation of trans-boundary reservoirs as a unit

Article 3.1

Unitisation and Authorisations

1. Where the two Governments, after consultation with their respective Licensees, agree that a Petroleum reservoir is a Trans-Boundary Reservoir which should be exploited, it shall be exploited as a single unit in accordance with the terms of this Agreement, unless otherwise agreed by the two Governments.
2. Subject to paragraph (1), the two Governments shall individually grant the Authorisations required by their respective national law.
3. In the event that a Trans-Boundary Reservoir is to be exploited as a single unit by making use of a Host Facility, the two Governments shall agree the most appropriate procedures to exploit that Trans-Boundary Reservoir.

Article 3.2

Agreement between the Licensees

1. Each Government shall require its Licensees to enter into a Licensees' Agreement to regulate the Exploitation of a Trans-Boundary Reservoir in accordance with this Agreement. The Licensees' Agreement shall incorporate provisions to ensure that in the event of a conflict between the Licensees' Agreement and this Agreement, the provisions of this Agreement shall prevail.
2. The Licensees' Agreement shall be submitted to the two Governments for their approval. Such approval shall be deemed to have been granted unless the Licensees have been notified to the contrary, by either Government, within 60 days of its receipt of the Licensees' Agreement.

Kapittel 3

Felles utnyttelse av grenseoverskridende reservoarer som en enhet

Artikkel 3.1

Felles utnyttelse og Autorisasjoner

1. Når de to regjeringer, etter konsultasjon med deres respektive Rettighetshavere, er enige om at et petroleumsreservoar er et Grenseoverskridende reservoar som bør utnyttes, skal det utnyttes som én enhet i overensstemmelse med denne avtale, med mindre de to regjeringer blir enige om noe annet.
2. De to regjeringer skal hver for seg og i overensstemmelse med punkt 1 gi de Autorisasjoner som kreves i henhold til deres respektive nasjonale lovgivning.
3. Dersom et Grenseoverskridende reservoar skal utnyttes som én enhet ved bruk av et Vertsanlegg, skal de to regjeringer bli enige om den mest hensiktsmessige fremgangsmåte for å utnytte det Grenseoverskridende reservoar.

Artikkel 3.2

Avtale mellom rettighetshaverne

1. Hver regjering skal pålegge sine Rettighetshavere å inngå en Rettighetshaveravtale for å regulere Utnyttelsen av et Grenseoverskridende reservoar i overensstemmelse med denne avtale. Rettighetshaveravtalen skal inneholde bestemmelser som sikrer at i tilfelle uoverensstemmelse mellom Rettighetshaveravtalen og denne avtale, skal bestemmelsene i denne avtale gå foran.
2. Rettighetshaveravtalen skal fremlegges for de to regjeringer for deres godkjenning. Slik godkjenning skal anses som gitt, med mindre Rettighetshaverne er blitt underrettet om det motsatte av en av regjeringene innen 60 dager etter at regjeringen mottok Rettighetshaveravtalen.

*Article 3.3***Determination and Apportionment of Reserves**

1. The Licensees' Agreement shall define the Trans-Boundary Reservoir to be exploited and include proposals for the determination of:
 - a) the geographical and geological characteristics of the Trans-Boundary Reservoir;
 - b) the total amount of the reserves and the methodology used for the calculation; and
 - c) the apportionment of the reserves as between the Licensees of each Government.
2. The Licensees' Agreement shall also specify:
 - a) either the arrangements for the outcome of a determination to apply for all time to all activities connected with the Exploitation of the Trans-Boundary Reservoir, or the procedures, including a timetable, for any redetermination of the matters referred to in paragraph (1), to be carried out by the unit operator, at the request of the Licensees or of either Government; and
 - b) the procedures, including a timetable, for the resolution of any dispute between the Licensees about any of the matters referred to in paragraph (1).

*Article 3.4***Determination and Expert Procedure**

1. If either Government is unable to agree to a proposal for the determination or redetermination of any of the matters referred to in Article 3.3 (1), it shall so notify the other Government and the unit operator within the period provided for in Article 3.2 (2).
2. The two Governments, having regard to the desire to reach an early resolution, shall use their best endeavours to resolve the matter in question. The unit operator may submit alternative proposals for this purpose.
3. If, within 60 days of the notification referred to in paragraph (1) or such other period as the two Governments may agree, the two Governments remain unable to resolve the matter in question, a single expert shall be appointed to reach a timely and independent determination of that matter. The expert shall be appointed and act in accordance with the terms of Annex D.

*Artikkel 3.3***Fastsettelse og fordeling av reserver**

1. Rettighetshaveravtalen skal angi grensene for det Grenseoverskridende reservoar som skal utnyttes, og inkludere forslag til fastsettelse av:
 - a) det Grenseoverskridende reservoarets geografiske og geologiske karakteristika,
 - b) de samlede reserver og metoden som er benyttet for anslaget, og
 - c) fordelingen av reservene mellom de to regjeringers Rettighetshavere.
2. Rettighetshaveravtalen skal også etablere:
 - a) enten et opplegg hvor en fastsettelse skal gjelde for all tid for all virksomhet knyttet til Utnyttelsen av det Grenseoverskridende reservoar, eller fremgangsmåten, herunder tidsplanen, for en eventuell ny fastsettelse av de forhold som er nevnt i punkt 1, og som skal gjennomføres av fellesoperatøren når Rettighetshaverne eller en av regjeringene krever det, og
 - b) fremgangsmåten, herunder en tidsplan, for avgjørelse av tvister mellom Rettighetshaverne om forhold som nevnt i punkt 1.

*Artikkel 3.4***Fastsettelse og fremgangsmåte ved bruk av ekspert**

1. Dersom en av regjeringene ikke kan akseptere et forslag til fastsettelse eller ny fastsettelse av noen av de forhold som er nevnt i artikkel 3.3.1, skal den underrette den annen regjering og fellesoperatøren om dette innen den angitte fristen i artikkel 3.2.2.
2. De to regjeringer skal, av hensyn til ønsket om å nå en rask avgjørelse, gjøre sitt beste for å løse det aktuelle spørsmål. Fellesoperatøren kan fremlegge alternative forslag for å oppnå dette.
3. Dersom de to regjeringer ikke har kunnet løse det aktuelle spørsmål innen 60 dager etter underretningen nevnt i punkt 1 eller en annen frist som de to regjeringer er blitt enige om, skal det utpekes en ekspert som skal ta en betimelig og uavhengig avgjørelse i saken. Eksperten skal utpekes og handle i overensstemmelse med bestemmelsene i Vedlegg D.

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

Article 3.5

Inclusion of Additional Licensed Area

1. If, after a Licensees' Agreement has been approved by the two Governments, the Governments agree that the limits of the Trans-Boundary Reservoir extend into an area of the continental shelf in respect of which another party holds a production Licence, the two Governments shall require all their respective Licensees with a participating interest in the Trans-Boundary Reservoir to agree arrangements for the effective Exploitation of the Petroleum in the area. Any such arrangements shall be made within the time limit stipulated by the two Governments, be consistent with the provisions of this Agreement and be subject to the approval of the two Governments. The provisions of Article 3.2 shall apply to any such arrangements which take the form of a Licensees' Agreement.
2. In the event that arrangements are not made within the stipulated time limit, any further action to be taken shall be decided jointly by the two Governments.

Article 3.6

Inclusion of Non-Licensed Area

1. If, after a Licensees' Agreement has been approved by the two Governments, the two Governments agree that the Trans-Boundary Reservoir extends into an area of the continental shelf which is not covered by a production Licence, the Government, to which the area of the continental shelf appertains, shall, without unreasonable delay, seek to remedy the situation by offering the said area for Licence.
2. In the event that a production Licence is granted covering the area referred to in paragraph (1), the two Governments shall require all their respective Licensees with a participating interest in the Trans-Boundary Reservoir to agree arrangements for the effective Exploitation of the Petroleum in the area. Any such arrangements shall be made within the time limit stipulated by the two Governments, be consistent with the provisions of this Agreement and shall be subject to the approval of the two Governments. The provisions of Article 3.2 shall apply to any such arrangements which take the form of a Licensees' Agreement.
3. If a production Licence is not granted or if a production Licence is granted but arrangements are not made within the stipulated time limit,

Artikkel 3.5

Innlemmelse av tilleggsområde som er konsesjonsbelagt

1. Dersom de to regjeringer, etter å ha godkjent en Rettighetshaveravtale, blir enige om at yttergrensene for det Grenseoverskridende reservoar strekker seg inn i et område på kontinental-sokkelen som en annen part innehar utvinningstillatelse til, skal de to regjeringer pålegge alle deres respektive Rettighetshavere med deltakerinteresse i det Grenseoverskridende reservoar å enes om ordninger for en effektiv Utnyttelse av Petroleumen i området. Alle slike ordninger skal gjennomføres innen de tidsfrister som de to regjeringer fastsetter, være i overensstemmelse med bestemmelsene i denne avtale og være gjenstand for de to regjeringers godkjennelse. Bestemmelsene i artikkel 3.2 skal gjelde for alle slike ordninger som inngås i form av en Rettighetshaveravtale.
2. Dersom ordningene ikke er gjennomført innen den fastsatte frist, skal de to regjeringer i fellesskap bestemme hvilke tiltak som skal iverksettes.

Artikkel 3.6

Innlemmelse av område som ikke er konsesjonsbelagt

1. Dersom de to regjeringer, etter å ha godkjent en Rettighetshaveravtale, blir enige om at yttergrensene for det Grenseoverskridende reservoar strekker seg inn i et område på kontinental-sokkelen som ikke er dekket av en utvinningstillatelse, skal den regjering som det nevnte område tilhører, uten unødig opphold, søke å avhjelpe situasjonen ved å tilby området for tildeling av utvinningstillatelse.
2. Dersom det gis en utvinningstillatelse som dekker området nevnt i punkt 1, skal de to regjeringer pålegge alle deres respektive Rettighetshavere med deltakerinteresse i det Grenseoverskridende reservoar å enes om ordninger for effektiv Utnyttelse av Petroleumen i området. Alle slike ordninger skal gjennomføres innen de tidsfrister som de to regjeringer fastsetter, være i overensstemmelse med bestemmelsene i denne avtale og være gjenstand for de to regjeringers godkjennelse. Bestemmelsene i artikkel 3.2 skal gjelde for alle slike ordninger som inngås i form av en Rettighetshaveravtale.
3. Dersom det ikke gis en utvinningstillatelse eller dersom det er gitt en utvinningstillatelse, men ordningene ikke er gjennomført innen den fast-

any further action to be taken shall be decided jointly by the two Governments.

Article 3.7

Unit Operator

A unit operator shall be appointed by agreement between the Licensees of the two Governments as their joint agent for the purpose of exploiting a Trans-Boundary Reservoir in accordance with this Agreement. The appointment of, and any change of, the unit operator shall be subject to prior approval by the two Governments.

Article 3.8

Appraisal Wells

Subject to its law, neither Government shall withhold a permit for the drilling of wells by, or on account of, its Licensees for purposes related to the determination of any of the issues referred to in Article 3.3.

Article 3.9

Development Plan: Exploitation of a Trans-Boundary Reservoir

1. The unit operator shall submit to the two Governments for their approval a development plan for the effective Exploitation of a Trans-Boundary Reservoir and for the transportation of Petroleum therefrom.
2. In the event that a Trans-Boundary Reservoir is to be exploited by making use of a Host Facility, the development plan referred to in paragraph (1) shall include a description of those modifications to and operations on the Host Facility which are directly linked to the Exploitation of the Trans-Boundary Reservoir.
3. The unit operator may at any time submit amendments to the development plan to the two Governments and may also be required to do so at the request of the two Governments. All amendments to the development plan are subject to approval by the two Governments.

Article 3.10

Commencement of Production

Unless otherwise agreed by the two Governments, neither Government shall permit the commencement of production from a Trans-Boundary Reservoir unless the two Governments have jointly approved, in accordance with this Agreement:

- a) the Licensees' Agreement;
- b) the unit operator referred to in Article 3.7; and

satte frist, skal de to regjeringer i fellesskap bestemme hvilke tiltak som skal iverksettes.

Artikkel 3.7

Fellesoperatør

En fellesoperatør skal utpekes ved avtale mellom de to regjeringers Rettighetshavere og skal fungere som deres felles aktør for Utnyttelse av et Grenseoverskridende reservoar i overensstemmelse med denne avtale. Utpeking og eventuelt bytte av operatør skal være gjenstand for de to regjeringers forhåndsgodkjennelse.

Artikkel 3.8

Avgrensningsbrønner

Med mindre annet følger av landets lovgivning, skal ingen av regjeringene holde tilbake en boretilatelse til, eller på vegne av, dens Rettighetshavere for formål forbundet med fastsettelsen av en av de forhold som er nevnt i artikkel 3.3.

Artikkel 3.9

Utbyggingsplan: Utnyttelse av et Grenseoverskridende reservoar

1. Fellesoperatøren skal fremlegge for de to regjeringer til godkjennelse en utbyggingsplan for effektiv Utnyttelse av et Grenseoverskridende reservoar og for transport av Petroleum fra reservoaret.
2. Dersom et Grenseoverskridende reservoar skal utnyttes ved bruk av et Vertsanlegg, skal utbyggingsplanen nevnt i punkt 1 inneholde en beskrivelse av de tilpasninger og den virksomhet på Vertsanlegget som er direkte knyttet til Utnyttelsen av det Grenseoverskridende reservoar.
3. Fellesoperatøren kan til enhver tid fremlegge endringer i utbyggingsplanen for de to regjeringer og kan også bli pålagt av de to regjeringer å legge frem slike endringer. Alle endringer i utbyggingsplanen er gjenstand for de to regjeringers godkjennelse.

Artikkel 3.10

Produksjonsstart

Med mindre annet er avtalt mellom de to regjeringer, skal en regjering ikke tillate produksjonsstart fra et Grenseoverskridende reservoar før de to regjeringer, i overensstemmelse med denne avtale, i fellesskap har godkjent:

- a) Rettighetshaveravtalen,
- b) fellesoperatøren nevnt i artikkel 3.7, og

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

c) the development plan referred to in Article 3.9;

and have each granted any other necessary Authorisations.

Article 3.11

Use of an Installation within a Unit Area for the Exploitation of another Reservoir

In the event that an Installation, which is located within a Unit Area, is to be used for the exploration and/or Exploitation of a Petroleum reservoir outside that Unit Area, any necessary amendments required to the development plan referred to in Article 3.9 shall be submitted to the two Governments for approval. Such approval shall not be granted if such use would adversely affect the Exploitation of the Trans-Boundary Reservoir in accordance with this Agreement, unless the two Governments agree otherwise.

Article 3.12

Cessation of Production

The two Governments shall agree on the timing of the cessation of the production from a Trans-Boundary Reservoir.

Chapter 4

Project using a host facility

Article 4.1

Authorisations

Where the two Governments and their respective Licensees agree to a project using a Host Facility, each Government shall, in addition to giving any approvals for the purposes of Articles 3.9 and 3.11, individually grant any Authorisations required by its respective national law.

Article 4.2

Development Plan

Subject to Articles 3.9 and 3.11, each Government shall require its Licensees to submit to it for its approval a development plan or a modification to an existing development plan, covering matters relevant to a project referred to in Article 4.1.

c) utbyggingsplanen nevnt i artikkel 3.9,

og hver av dem har gitt alle andre nødvendige Autorisasjoner.

Artikkel 3.11

Bruk av en Installasjon innenfor et Fellesområde for Utnyttelse av et annet reservoar

Dersom en Installasjon som er plassert innenfor et Fellesområde skal brukes til undersøkelse og/eller Utnyttelse av et petroleumsreservoar utenfor Fellesområdet, skal de nødvendige endringer i utbyggingsplanen nevnt i artikkel 3.9 fremlegges for de to regjeringer til godkjenning. Slik godkjenning skal ikke gis dersom slik bruk ville få uheldige innvirkninger på Utnyttelsen av det Grenseoverskridende reservoar i overensstemmelse med denne avtale, med mindre de to regjeringer blir enige om noe annet.

Artikkel 3.12

Avslutning av produksjonen

De to regjeringer skal bli enige om tidsplanen for avslutning av produksjonen fra et Grenseoverskridende reservoar.

Kapittel 4

Prosjekt som gjør bruk av et vertsanlegg

Artikkel 4.1

Autorisasjoner

Når de to regjeringer og deres respektive Rettighetshavere er enige om et prosjekt som gjør bruk av et Vertsanlegg, skal hver regjering i tillegg til godkjennelsene som skal gis i henhold til artikkel 3.9 og 3.11, hver for seg gi de Autorisasjoner som kreves i henhold til deres respektive nasjonale lovgivning.

Artikkel 4.2

Utbyggingsplan

Med mindre annet følger av artikkel 3.9 og 3.11, skal hver regjering pålegge sine Rettighetshavere å fremlegge for godkjenning en utbyggingsplan eller en endring av en eksisterende utbyggingsplan, som skal dekke de forhold som er relevante for et prosjekt som nevnt i artikkel 4.1.

*Article 4.3***Governmental Decision**

Subject to Chapter 3, any Governmental decision:

- a) which relates to an Installation outside a Unit Area and which is relevant to its use as a Host Facility for a reservoir on the other side of the Delimitation Line or a Trans-Boundary Reservoir; or
- b) which relates to a reservoir on one side of the Delimitation Line making use of a Host Facility on the other side of the Delimitation Line, and which is relevant to that use;

shall be made by the Government on whose side of the Delimitation Line the Host Facility is placed or the reservoir lies, in close consultation with the other Government, taking due account of all matters raised by that Government. An example of such a decision is the timing of the cessation of the relevant activities.

*Article 4.4***Operator**

Subject to Article 3.7, the appointment or change of operator of the reservoir and/or the Host Facility shall be subject to the approval of the Government on whose continental shelf the reservoir or Host Facility lies after consultation with the other Government.

*Chapter 5***Dispute settlement***Article 5***Conciliation Board**

1. Subject to paragraph (2), should the two Governments fail to reach agreement on the interpretation or application of this Agreement, including any matter to be resolved under it, the following dispute settlement procedure shall apply, unless the dispute falls within the procedures agreed under Article 3.4, or unless the two Governments agree otherwise:
 - i. either Government may request that the disputed matter be submitted to a Conciliation Board;
 - ii. the Conciliation Board shall consist of five members. Each Government shall designate two members, and the four members so designated shall designate the fifth (who shall not be a national of or habitually reside

*Artikkel 4.3***Regjeringsbeslutning**

Med mindre annet følger av kapittel 3, skal en regjeringsbeslutning:

- a) som gjelder en Installasjon utenfor Fellesområdet, og som er av betydning for bruken av den som et Vertsanlegg for et reservoar på den andre siden av Grenselinjen eller et Grenseoverskridende reservoar, eller
- b) som gjelder et reservoar på en side av Grenselinjen og som gjør bruk av et Vertsanlegg på den andre siden av Grenselinjen og som er av betydning for bruken,

tas av den regjering på hvis side av Grenselinjen Vertsanlegget er plassert eller reservoaret befinner seg, i nær konsultasjon med den annen regjering. Regjeringen skal ta behørig hensyn til alle forhold som den annen regjering har anført. Et eksempel på en slik beslutning er tidsplanen for avslutning av den aktuelle virksomhet.

*Artikkel 4.4***Operatør**

Med mindre annet følger av artikkel 3.7, skal utpeking eller bytte av operatør for reservoaret og/eller Vertsanlegget være gjenstand for godkjenning av den regjering på hvis kontinentalsokkel reservoaret eller Vertsanlegget befinner seg, etter konsultasjon med den annen regjering.

*Kapittel 5***Twisteløsning***Artikkel 5***Meklingsråd**

1. Dersom de to regjeringer ikke oppnår enighet om fortolkningen eller anvendelsen av denne avtale, herunder spørsmål som skal løses i henhold til den, skal følgende fremgangsmåte gjelde for tvisteløsningen, med mindre annet følger av punkt 2, tvisten reguleres av den avtalte fremgangsmåten i artikkel 3.4 eller de to regjeringer er enige om noe annet:
 - i. Hver av regjeringene kan kreve at tvistespørsmålet blir henvist til et meklingsråd.
 - ii. Meklingsrådet skal bestå av fem medlemmer. Hver regjering skal utpeke to medlemmer, og de fire medlemmer som er utpekt på denne måte, skal velge det femte (som ikke må være borger av eller ha sin faste bopel i

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

- in the United Kingdom or in the Kingdom of Norway) who will act as the Chairman of the Conciliation Board;
- iii. if either Government fails to designate one or more members of the Conciliation Board within one month of a request to do so, either Government may request the President of the International Court of Justice to designate the required number of members;
 - iv. the same procedure shall apply mutatis mutandis if the four Conciliation Board members fail to designate a fifth member to act as Chairman within one month of the designation of the fourth member;
 - v. the Conciliation Board shall be entitled to all relevant information and may carry out any necessary consultations;
 - vi. the Conciliation Board shall be required to reach a decision within a reasonable time limit (taking into account the need for a speedy resolution);
 - vii. decisions of the Conciliation Board shall be taken by simple majority and shall be binding on the two Governments; and
 - viii. further rules of procedure relating to decisions of the Conciliation Board may be agreed by the two Governments.
2. Where it falls to one Government, in accordance with Article 2.6 or Article 2.7(3) to determine an exit tariff, offshore, in a regulated access system or to settle a dispute over a tariff in a negotiated access system and the Framework Forum has been unable to resolve a disagreement between the two Governments on the matter in question, the Conciliation Board shall consider, at the request of either Government, whether:
- a) the information, which the Government taking the decision has provided to the other Government, was sufficient to enable that other Government properly to satisfy itself that the decision fully and properly took into account the principles in Annex B or Annex C; and
 - b) the decision fully and properly took account of the relevant principles in Annex B or Annex C.
- Kongeriket Norge eller Det forente kongerike, og som skal være formann for meklingsrådet).
- iii. Dersom en av regjeringene ikke har utpekt ett eller flere medlemmer av meklingsrådet innen en måned etter at den er blitt anmodet om det, kan hver av regjeringene anmode presidenten i Den internasjonale domstol om å utpeke det nødvendige antall medlemmer.
 - iv. Den samme fremgangsmåte kommer tilsvarende til anvendelse dersom de fire medlemmer av meklingsrådet ikke har utpekt et femte medlem som formann innen en måned etter at det fjerde medlem ble utpekt.
 - v. Meklingsrådet skal ha rett til all relevant informasjon og kan foreta nødvendige konsultasjoner.
 - vi. Meklingsrådet skal pålegges å avgi en beslutning innen rimelig tid (sett i forhold til behovet for en rask avgjørelse).
 - vii. Meklingsrådets beslutninger skal tas ved simpelt flertall og skal være bindende for de to regjeringer.
 - viii. De to regjeringer kan avtale nærmere regler for meklingsrådets beslutningsprosess.
2. Når det i henhold til artikkel 2.6 eller artikkel 2.7.3 er opp til en regjering å fastsette en offshore-utgangstariff i et regulert adgangsregime eller å avgjøre en tvist om tariff i et forhandlet adgangsregime, og Rammeverksforumet har vært ute av stand til å løse en tvist mellom de to regjeringer om det aktuelle spørsmål, skal meklingsrådet, når en av regjeringene ber om det, vurdere hvorvidt:
- a) regjeringen som tar beslutningen har fremlagt tilstrekkelig informasjon for den annen regjering til at denne kan forsikre seg om at beslutningen fullt og helt har tatt hensyn til prinsippene i Vedlegg B eller Vedlegg C, og
 - b) beslutningen fullt og helt har tatt hensyn til de aktuelle prinsippene i Vedlegg B eller Vedlegg C.

*Chapter 6***Final clauses***Article 6.1***Amendments and Termination**

The two Governments may amend or terminate this Agreement at any time by agreement. Either Government may at any time request that consultations are initiated with a view to considering amendments to this Agreement. Such consultations shall commence within two months of the request, and shall be conducted expeditiously. In such consultations the two Governments shall consider fully and take proper account of the proposals for amendment with the aim of reaching a mutually acceptable solution within the shortest possible time.

*Article 6.2***Other Petroleum Agreements**

Without prejudice to Articles 1.10 and 2.6, this Agreement shall not affect the continued operation of the other Petroleum Agreements listed in Annex E, which shall prevail as long as they remain in force. Consequently, where the development of a Trans-Boundary Reservoir or of a project making use of a Host Facility is subject to this Agreement, a Pipeline, which is associated with such a development and which falls within the provisions of the Framework Agreement signed at Stavanger on 25 August 1998, shall be subject to the latter Agreement.

*Article 6.3***Entry into Force**

This Agreement shall enter into force on the date on which the two Governments shall have informed each other that all necessary internal requirements have been fulfilled.

In witness whereof the undersigned, duly authorised by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done in duplicate at Oslo this 4th day of April 2005 in the Norwegian and English languages, both texts being equally authoritative.

For the Government of the Kingdom of Norway:

For the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland:

*Kapittel 6***Sluttbestemmelser***Artikkel 6.1***Endringer og opphør**

De to regjeringer kan til enhver tid ved avtale endre denne avtale eller bringe den til opphør. Hver regjering kan på et hvilket som helst tidspunkt anmode om at det innledes konsultasjoner med sikte på å vurdere endringer til denne avtale. Slike konsultasjoner skal innledes innen to måneder etter anmodningen ble fremsatt og skal gjennomføres raskt. Under slike konsultasjoner skal de to regjeringer vurdere grundig og ta behørig hensyn til forslag til endring med det formål å nå en gjensidig akseptabel løsning i løpet av kortest mulig tid.

*Artikkel 6.2***Andre petroleumsoverenskomster**

Bortsett fra artiklene 1.10 og 2.6, berører ikke denne avtale den videre anvendelse av de øvrige petroleumsoverenskomstene, inntatt i Vedlegg E, som skal gjelde så lenge de er i kraft. Når utbygging av et Grenseoverskridende reservoar eller et prosjekt som gjør bruk av et Vertsanlegg er underlagt denne avtale, vil følgelig en Rørledning som er forbundet med en slik utbygging, og som er omfattet av bestemmelsene i rammeavtalen inngått i Stavanger 25. august 1998, være underlagt sistnevnte avtale.

*Artikkel 6.3***Ikraftttredelse**

Denne avtale trer i kraft den dag de to regjeringer har underrettet hverandre om at alle nødvendige interne krav er oppfylt.

Som bekreftelse på dette har de undertegnede, som er gitt behørig fullmakt til det av sine respektive regjeringer, undertegnet denne avtale.

Utferdiget i to eksemplarer i Oslo den 4. april 2005 på norsk og engelsk, med samme gyldighet for hver av tekstene.

For regjeringen i Kongeriket Norge:

For regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland:

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

Annex A

Work process to determine the need for and selection of additional transport capacity for dry gas from the Kingdom of Norway to the United Kingdom

1. The following describes the process for establishing additional capacity for dry gas transport from the Gassled dry gas system to the United Kingdom, i.e. capacity in excess of the Vesterled and the Langeled South pipelines. This work process will involve Gassco (operator of the Norwegian continental shelf dry gas infrastructure), the owners of gas infrastructure in the Kingdom of Norway and the United Kingdom, gas shippers and the authorities in both countries (the Ministry of Petroleum and Energy and the Petroleum Directorate in Norway and the Department of Trade and Industry in the United Kingdom).
2. The annual Shipping and Transportation Plan prepared and maintained by Gassco registers the bookings and requests for future transport capacity by all companies (i.e. shippers) on the Norwegian continental shelf. The requested capacities in the Shipping and Transportation Plan are based on indicative volumes. The information provided by the shippers identifies both the entry and exit points for the different Gassled Areas (e.g. Area D – dry gas system) in the Norwegian continental shelf gas transportation system. The annual Shipping and Transportation Plan published in the second quarter of each year identifies the need for possible new transportation capacity and will determine the need for a new, dry gas connection from the Norwegian continental shelf to the United Kingdom. Timing (i.e. start up year) and the alternative Norwegian continental shelf node points to be assessed (e.g. Draupner, Sleipner, Heimdal etc.) will be included.
3. For example, the Shipping and Transportation Plan for 2003, presented to the User Forum on 12 June 2003 showed a requirement for an aggregated future capacity for shipments of dry gas to the United Kingdom from 2008 of 120 Million Sm³/d. Based on data from the Shipping and Transportation Plan in 2003, planned capacity at that time (Vesterled + Langeled South pipelines) was 105 Million Sm³/d, indicating a need for possible new transport solutions from the Norwegian continental shelf to the United Kingdom from 2008 of up to 15 Million Sm³/d.

Vedlegg A

Arbeidsprosess for å bestemme behovet for og valg av tilleggskapasitet for transport av tørrgass fra Kongeriket Norge til Det forente kongerike

1. Her beskrives prosessen for fastsettelse av tilleggskapasitet for transport av tørrgass fra Gassleds tørrgasssystem til Det forente kongerike, dvs. kapasitet i tillegg til rørledningene Vesterled og Langeled Syd. Denne arbeidsprosessen vil involvere Gassco (operatør for infrastrukturen for tørrgass på den norske kontinentalsokkel), eierne av gassinfrastruktur i Kongeriket Norge og Det forente kongerike, skipere av gass og myndighetene i begge land (Olje- og energidepartementet og Oljedirektoratet i Norge/ Departementet for handel og industri i Storbritannia).
2. Den årlige skipnings- og transportplan som utarbeides og oppdateres av Gassco registrerer selskapenes (dvs. skipernes) reservasjoner av og etterspørsel etter fremtidig transportkapasitet på norsk kontinentalsokkel. Den etterspurte kapasiteten i skipnings- og transportplanen er basert på indikative volumer. Informasjonen gitt av skiperne angir både innganger og utganger for de enkelte Gassled-områdene (f.eks. område D – tørrgasssystem) i gasstransportsystemet på den norske kontinentalsokkel. Den årlige skipnings- og transportplanen offentliggjort i annet kvartal hvert år, viser behovet for mulig ny transportkapasitet og vil fastslå hvorvidt det er behov for en ny tørrgassforbindelse fra den norske kontinentalsokkel til Det forente kongerike. Fastsettelse av tidspunktet (det vil si igangsettelsesåret) og de alternative tilknytningspunktene på den norske kontinentalsokkel (for eksempel Draupner, Sleipner, Heimdal osv.) vil bli inkludert.
3. Til illustrasjon viste skipnings- og transportplanen for 2003, som ble presentert for Brukerforumet 12. juni 2003, et behov for en samlet fremtidig kapasitet for transport av tørrgass til Det forente kongerike på 120 millioner Sm/d fra 2008. Basert på data fra skipnings- og transportplanen i 2003 var planlagt kapasitet på den tiden (rørledningene Vesterled og Langeled Syd) 105 millioner Sm/d, hvilket viste et behov for mulige nye transportløsninger fra den norske kontinentalsokkel til Det forente kongerike på opp til 15 millioner Sm/d fra 2008.

4. Financing of any new transportation connection will require, on the one hand a group of gas shippers with an interest in transporting gas from the Norwegian continental shelf, and on the other, groups of investors (United Kingdom, Norwegian or others) putting forward proposals to build new transportation capacity. These groups may, therefore, have common members. United Kingdom infrastructure owners may also be part of the investor group.
5. Gassco will publish a Shipping and Transportation Plan every year. If such plan concludes that additional transport capacity is required and the shippers are prepared to take forward a project then they will open commercial discussions with United Kingdom infrastructure owners and potential investor groups. At the same time, the shippers and investors will initiate the commercial process with Gassco, on behalf of Gassled, for a tie-in to the Norwegian Gassled dry gas system. Exit tariffs will be determined by the Norwegian Government in accordance with Annex B. It is recognised that the potential investors and shippers must have early information on the cost of transportation in both the new and existing transportation systems to provide a basis for their investment and booking decisions.
6. The shipper group and the potential investors, working with Gassco, will consider the technical and commercial proposals and carry out the concept selection process for the most appropriate new transportation connection. If a new connection is needed at least two years will be needed in preparation, to allow for the commercial and contractual discussions and for construction.
7. All reasonable options for gas transportation will be developed to a similar level of technical and commercial maturity before concept selection to ensure a fair and open competition. Cost estimates and corresponding technical documentation will be open and accessible to all relevant parties.
8. The process will be transparent but will also need to recognise the need to maintain effective competition between the proposals. To aid transparency, the mechanism for measuring and assessing proposals against the selection criteria will also be published in advance of the evaluation. The decision on the best option, including the route, for transporting gas to the United Kingdom, should be based on clear economic principles and provide the best economic solution for the shippers. The process will
4. Finansiering av nye transportforbindelser vil kreve, for det første, en gruppe gasskipere med interesse for å transportere gass fra den norske kontinentalsokkel, og for det andre, en gruppe investorer (britiske, norske eller andre) som fremlegger forslag til bygging av ny transportkapasitet. Disse gruppene kan således ha felles deltakere. Eiere av britisk infrastruktur kan også delta i investorgruppen.
5. Gassco vil hvert år offentliggjøre en skipnings- og transportplan. Dersom planen fastslår at det er behov for ytterligere transportkapasitet, og skiperne er innstilt på å igangsette et prosjekt, skal de innlede kommersielle drøftinger med eiere av britisk infrastruktur og potensielle investorgrupper. Skipere og investorer skal samtidig igangsette den kommersielle prosessen med Gassco på vegne av Gassled, for tilknytning til det norske Gassled tørrgasssystem. Utgangstariffene vil bli fastsatt av den norske regjering i overensstemmelse med Vedlegg B. Det erkjennes at potensielle investorer og skipere trenger tidlig informasjon om transportkostnadene i både det nye og det eksisterende transportsystemet som grunnlag for deres beslutning om investering og reservasjon.
6. Skipergruppen og potensielle investorer vil i samarbeid med Gassco vurdere de tekniske og kommersielle forslag og forstå prosessen for valg av den mest hensiktsmessige nye transportforbindelse. Dersom det er nødvendig med en ny forbindelse, vil det forberedende arbeid med kommersielle og kontraktsmessige drøftinger og bygging ta minst to år.
7. Før valg av konsept, vil alle hensiktsmessige alternativ for gasstransport bli utredet til et sammenlignbart teknisk og kommersielt modenhetsnivå for å sikre en rettferdig og åpen konkurranse. Kostnadsoverslag og tilhørende teknisk dokumentasjon vil være åpen og tilgjengelig for alle relevante parter.
8. Prosessen vil være transparent, men vil også måtte ta hensyn til behovet for å opprettholde effektiv konkurranse mellom forslagene. For å bidra til transparens, vil metodene for måling og vurdering av forslagene opp mot beslutningskriteriene også bli offentliggjort forut for evalueringen. Valget av det beste alternativ, herunder veivalget, for transport av gass til Det forente kongerike, skal baseres på klare økonomiske prinsipper og gi den beste økonomiske løsning for skiperne. Prosessen vil være

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

be fully transparent to the Framework Forum and that body will be the final arbiter in verifying that the concept selection process is being carried out in an open, fair and non-discriminatory manner and in accordance with the predetermined process. The Framework Forum will also be responsible for keeping development of new transport infrastructure under review and for encouraging a timely commercial process.

9. If it is agreed that the link pipeline is incorporated into Gassled then Gassco will chair the process for establishing or amending the Participants' Agreement (ownership agreement) for the new infrastructure, including decisions on the investment shares and capacity rights, and will become the operator of the connection.
10. The two Governments recognise that changes to the way in which the offshore industry in either the United Kingdom or the Kingdom of Norway is organised and/or regulated could result in a need to revise the Work Process set out in this Annex. In such event, the two Governments will, through the Framework Forum, revise this Annex so that it continues to reflect the process for establishing additional capacity to transport Norwegian dry gas to the United Kingdom. In drawing up any revision of this Annex, the two Governments will seek to satisfy themselves that the work process for selecting the best option, including the route, for transporting gas to the United Kingdom is fair and transparent, based on clear economic principles and provides the best economic solution for the shippers.

Annex B

The principles for determining exit points and tariffs offshore for the Norwegian dry gas system

1. When an application to connect a Norwegian upstream system into a United Kingdom upstream system, or vice versa, is made and an exit tariff is to be determined, the Norwegian Government stipulating the tariff shall fully consult the United Kingdom Government before establishing a new exit point from the regulated system and the related tariff at such exit point.
2. The two Governments shall apply the principles of non-discrimination, transparency and fairness for all parties concerned. The two Governments will aim to ensure optimal development and use of existing United Kingdom and Norwegian upstream transportation systems to ensure economically sound solutions and encourage

helt åpen for Rammeverksforumet, som skal være det endelige beslutningsorgan i kontrollen med at utvelgelsesprosessen gjennomføres på en åpen, rettferdig og ikke-diskriminerende måte og i samsvar med den avtalte fremgangsmåte. Rammeverksforumet vil også ha ansvar for å følge med i utviklingen av ny transportinfrastruktur, og for å fremme en rettidig kommersiell prosess.

9. Dersom det er enighet om at forbindelsesrørledningen inkluderes i Gassled, vil Gassco lede prosessen med å etablere eller endre deltakeravtalen (eieravtalen) for den nye infrastruktur, herunder beslutninger om eierfordeling og kapasitetsrettigheter, og vil være operatør for forbindelsen.
10. De to regjeringer innser at endringer i organiseringen og/eller reguleringen av offshoreindustrien i Kongeriket Norge eller Det forente kongerike kan føre til behov for å revidere arbeidsprosessen beskrevet i dette vedlegg. I så fall vil de to regjeringer gjennom Rammeverksforumet revidere dette vedlegget slik at det fortsatt beskriver arbeidsprosessen for etablering av tilleggskapasitet for transport av norsk tørrgass til Det forente kongerike. Ved revisjon av dette vedlegg vil de to regjeringer søke å forsikre seg om at arbeidsprosessen for valg av beste løsning, herunder veivalget, for gasstransport til Det forente kongerike er rettferdig og transparent, basert på klare økonomiske prinsipper og gir den beste økonomiske løsning for skiperne.

Vedlegg B

Prinsippene for fastsettelse av utganger og utgangstariffer offshore i det norske tørrgasssystemet

1. Når en søknad fremmes for tilknytning av et norsk oppstrømssystem til et britisk oppstrømssystem, eller omvendt, og en utgangstariff skal fastsettes, skal den norske regjering ved fastsettelse av tariffen samrå seg fullt ut med regjeringen i Det forente kongerike før den fastsetter en ny utgang fra det regulerte system og tariffen ved en slik utgang.
2. Regjeringene skal anvende prinsippene om ikke-diskriminering, transparens og rettferdighet for alle involverte parter. De to regjeringer vil søke å sikre optimal utvikling og bruk av eksisterende norske og britiske transportsystem oppstrøms, for å sikre hensiktsmessige økonomiske løsninger og fremme kostnadseff-

the cost-efficient use of existing systems. The tariffs shall be cost-reflective.

3. The Norwegian Government shall, when establishing an exit point and the related tariff, address fully and take proper account of the following factors:

- a) system effects in one system (capacities, pressures, temperatures, quality, etc.) as a result of offshore connection to another system. Such effects could be positive or negative;
- b) as a general principle all relevant investment costs arising from the new connection, including, where appropriate, a fair expected return to owners, shall be reimbursed by the users. Due account shall be taken of any wider benefits or costs to that system as a result of that connection;
- c) fair sharing of operating costs. The exit tariff from the Gassled system will include a fair share of the operating cost of the Gassled system;
- d) a fair expected return to owners on all basic (historic) capital costs of existing systems used to transport gas to the new exit point. This element will be well below the exit tariff at landing points.

4. The Norwegian Government shall upon request supply commercial parties or the United Kingdom Government with relevant information regarding the stipulation of new tariffs in such a manner as to provide predictability prior to investment decisions and in any event, if possible, within sixteen weeks of such a request being made.
5. Exit tariffs shall be formally determined simultaneously with the approval of the relevant project.

Annex C

Third party access to upstream infrastructure on the United Kingdom continental shelf tariff setting principles

1. The United Kingdom Government supports the principle of non-discriminatory negotiated access to upstream infrastructure on the United Kingdom continental shelf, encourages transparency and promotes fairness for all parties concerned since it is important that prospective users have fair access to infrastructure at competitive prices whilst recognising that spare ca-

pektiv bruk av eksisterende system. Tariffene skal være kostnadsrelaterte.

3. Når den norske regjering fastsetter en utgang og den relaterte tariff, skal den ta tilbørlig hensyn til følgende faktorer:

- a) systemeffektene i ett system (kapasitet, trykk, temperatur, kvalitet, osv.) forårsaket av tilknytning offshore til et annet system. Slike virkninger kan være positive eller negative,
- b) som hovedregel skal alle relevante investeringskostnader forbundet med en ny tilknytning dekkes av brukerne, herunder, der det er rettmessig, en rimelig forventet fortjeneste til eierne. Rimelig hensyn skal tas til mer generelle fordeler eller kostnader for systemet som følge av tilknytningen,
- c) rimelig fordeling av driftskostnadene. Utgangstariffen fra Gassledsystemet vil inkludere en rimelig andel av driftskostnadene til Gassledsystemet,
- d) en rimelig forventet avkastning for eierne på alle grunnleggende (historiske) kapitalkostnader forbundet med eksisterende system som brukes for å transportere gass til den nye utgangen. Dette elementet vil være godt under utgangstariffen ved ilandføringspunktene.

4. Den norske regjering skal, når de kommersielle parter eller regjeringen i Det forente kongerike krever det, gi relevant informasjon om fastsettelsen av nye tariffen slik at det oppnås forutsigbarhet før investeringsbeslutninger tas, og i alle tilfelle, om mulig, innen seksten uker etter at kravet ble fremsatt.
5. Utgangstariffer skal formelt fastsettes samtidig med godkjenning av det aktuelle prosjekt.

Vedlegg C

Tredjepartsadgang til oppstrøms infrastruktur på kontinentalsokkelen tilhørende Det forente kongerike:

Prinsipper for tariffastsettelse

1. Regjeringen i Det forente kongerike støtter prinsippet om ikke-diskriminerende forhandlet adgang til oppstrøms infrastruktur på kontinentalsokkelen tilhørende Det forente kongerike, oppfordrer til transparens og rettferdighet for alle involverte parter, ettersom det er viktig at potensielle brukere har rimelig adgang til infrastruktur til konkurransedyktige priser. Den er-

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

capacity in upstream infrastructure has a commercial value and that, having borne the cost and risk of installing it, the owner should be entitled to derive a fair commercial consideration for that value. Any tariff imposed by the Secretary of State would, accordingly, reflect a fair payment to the owner for real costs and for opportunities forgone.

2. If the Secretary of State's powers to require access and to set a tariff were to be used:
 - i. infrastructure owners would have their consequential costs reimbursed, including indirect ones (e.g. the cost of interruption to the owner's throughput while a pipeline is modified to enable third party use);
 - ii. the tariff would be set so that the third party would bear a fair share of the total running costs incurred after his entry;
 - iii. unless the supply in question were marginal or the infrastructure owner had already made other sufficient arrangements to recover the full capital costs, the financial arrangements proposed would normally take account of the basic capital costs¹ as well as the costs arising from the entry of the third party.
3. On occasion, prospective third party users may be competing for access to the same limited capacity in infrastructure. In such circumstances, the Secretary of State is unlikely to require the owner to make the capacity available to a prospective user who values the capacity less than other prospective users and thus does not offer a better deal for the owner.
4. For infrastructure with insufficient ullage to accommodate a third party's requirements, given the owner's rights and existing contractual commitments, the Secretary of State is unlikely to require access to be provided. If he were to do so, the tariff would need to reflect at least the cost to the infrastructure owner of backing off their own production and/or another party's contracted usage to accommodate the third party's (i.e. be based on the concept of opportunity cost).

kjenner også at ledig kapasitet i oppstrøms infrastruktur har kommersiell verdi, og at eieren bør ha rett til å få et rimelig kommersielt vederlag for denne verdien, ettersom han har båret kostnadene og risikoen ved å installere den. Enhver tariff pålagt av statsråden vil derfor innlemme en rimelig kompensasjon til eieren for reelle kostnader og for tapte muligheter.

2. Dersom statsråden benytter sin myndighet til å kreve adgang og fastsette tariff, skal:
 - i. eiere av infrastruktur ha sine kostnader som følge av dette refundert, inkludert indirekte kostnader (f.eks. kostnader forbundet med avbrudd i eierens gjennomstrømming mens rørledningen omgjøres for å muliggjøre tredjeparts bruk),
 - ii. tariffen fastsettes slik at tredjepart dekker en rimelig andel av de totale løpende kostnader etter at gjennomstrømmingen startet,
 - iii. de foreslåtte økonomiske disposisjoner normalt forventes å ta hensyn til de grunnleggende kapitalkostnadene¹ og kostnadene forbundet med tredjepartsadgangen, med mindre den aktuelle levering er marginal eller eier av infrastrukturen allerede på andre måter har fått dekket alle kapitalkostnadene.
3. Til tider kan potensielle tredjepartsbrukere konkurrere om adgang til den samme begrensede kapasitet i infrastruktur. I slike tilfelle kan det ikke påregnes at statsråden vil kreve at eieren skal gjøre kapasitet tilgjengelig for en potensiell bruker som verdsetter kapasiteten lavere enn andre potensielle brukere og derfor ikke gir et bedre tilbud til eier.
4. Det kan ikke påregnes at statsråden vil kreve at kapasitet skal gjøres tilgjengelig i infrastruktur som ikke har tilstrekkelig ledig kapasitet til å imøtekomme tredjeparts behov, tatt i betraktning eierens egne rettigheter og eksisterende kontraktsmessige forpliktelser. Dersom han skulle gjøre det, vil tariffen i det minste måtte reflektere kostnadene eieren av infrastrukturen har ved å holde tilbake egen produksjon og/eller en annen parts kontraherte bruk for å gi

¹ In newer infrastructure or infrastructure constructed or oversized with a view to taking third party business, the tariff set by the Secretary of State would normally include an allowance for recovery of capital costs incurred in the expectation of third party business. This allowance in the tariff would be set at a level sufficient to earn the owner a reasonable return on these costs if that allowance were applied to throughput expected at the time of the decision to invest - recognising the uncertainty inherent in projections of future use.

¹ I nyere infrastruktur eller infrastruktur bygget eller dimensjonert for tredjepartstilknytning, vil tariffen som settes av statsråden normalt inkludere en godtgjørelse til dekning av kapitalkostnader påløpt i påvente av tredjeparts tilknytning. Dersom denne godtgjørelsen blir benyttet på forventet gjennomstrømming på tidspunktet for investeringsbeslutningen, skal godtgjørelsen settes på et nivå som er tilstrekkelig til å gi eieren et rimelig vederlag for disse kostnader, tatt hensyn til usikkerheten knyttet til anslagene over fremtidig bruk.

plass til tredjeparts (dvs. være basert på prinsippet om alternativkostnad).

Annex D

Expert procedure

1. This Annex shall apply where a matter is to be determined by an expert pursuant to Article 3.4 of this Framework Agreement.
2. The expert shall be chosen and his mandate and employment terms settled by agreement between the two Governments. The expert shall be chosen from amongst persons or organisations who or which are recognised as experts in the relevant field and who or which can provide undertakings in respect of any conflict of interests which shall be in the form set out in the Appendix, unless otherwise agreed by the two Governments. Any contractors that the expert may employ to assist in reaching his decision must also provide undertakings in substantially similar terms. The expert and any contractor so employed will be required to safeguard the confidentiality of any information supplied to him.
3. If no agreement has been reached on the choice of expert, the mandate and/or his employment terms within 6 weeks from the date on which either Government initiates the process provided for in this Annex, the two Governments shall ask the President of the Institut français du pétrole, or such other person or organisation if so agreed by the two Governments, to choose an expert from between two candidates, one nominated by each Government, and/or to determine the mandate and/or the terms of employment. If only one Government has nominated an expert, that expert shall be chosen.
4. Each Government shall ensure that all information requested by the expert in order to reach a decision shall be provided promptly. The expert may only meet with one Government jointly with the other Government. All communications between one Government and the expert outside such meetings shall be conducted in writing and any such communication shall be copied to the other Government.
5. Within 12 weeks of his appointment, the expert shall provide a preliminary decision to the two Governments together with a fully detailed explanation of how that decision has been reached. Thereafter there will be a period of 8 weeks (or such other period as the two Governments may agree) from the date that the preliminary decision is communicated to the two

Vedlegg D

Fremgangsmåte ved bruk av ekspert

1. Dette vedlegg skal gjelde i de tilfelle en sak skal avgjøres av en ekspert i henhold til artikkel 3.4 i denne Rammeavtale.
2. Eksperten skal utpekes og hans mandat og arbeidsvilkår fastsettes i henhold til avtale mellom de to regjeringer. Eksperten skal utvelges blant personer eller organisasjoner som er anerkjent som eksperter på det angjeldende område og som kan avgi habilitetserklæring vedrørende enhver interessekonflikt, i den form som fremgår av tillegget til dette vedlegg, med mindre de to regjeringer er enige om noe annet. Enhver som eksperten engasjerer for å bistå ham med å treffe en beslutning, må også avgi en slik erklæring, hovedsakelig på tilsvarende betingelser. Eksperten og enhver som eksperten således har engasjert vil bli pålagt å sikre fortrolig behandling av all informasjon han har mottatt.
3. Dersom det ikke oppnås avtale om valg av ekspert, ekspertens mandat og/eller dennes arbeidsvilkår innen 6 uker etter den dag en av regjeringene igangsatte prosessen beskrevet i dette vedlegg, skal de to regjeringer be presidenten for Det franske petroleumsinstitutt, eller en annen person eller organisasjon som de to regjeringer måtte bli enige om, om å utpeke en ekspert blant to kandidater, en nominert av hver regjering, og/eller fastsette mandatet og/eller arbeidsvilkårene. Dersom bare en regjering har nominert en ekspert, skal denne eksperten utpekes.
4. Hver regjering skal sørge for at all informasjon som eksperten ber om for å kunne ta en beslutning, blir fremlagt omgående. Eksperten kan bare møte en regjering når også den annen regjering er til stede. All kommunikasjon mellom en regjering og eksperten utenom slike møter skal skje skriftlig og den annen regjering skal gis kopi av den.
5. Eksperten skal innen 12 uker etter at han ble utpekt, fremlegge for de to regjeringer en foreløpig beslutning sammen med en fullstendig og detaljert forklaring på hvorledes beslutningen fremkom. Deretter har de to regjeringer en frist på 8 uker (eller en annen frist som de to regjeringer måtte bli enige om) fra den dag den foreløpige beslutning ble fremlagt for dem, for å

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

Governments so that they may seek clarification of that decision and/or make submissions to the expert for his consideration. The final decision of the expert along with a fully detailed explanation for that decision shall be communicated in writing to the two Governments within 4 weeks of the end of this period. Save in the event of fraud or manifest error, the decision of the expert shall be final and binding on the two Governments who shall ensure that the decision is implemented by the unit operator acting on behalf of the relevant licensees.

6. The expert shall apportion liability for his fees and costs between the two Governments in a way that seems to him to be just and reasonable in all the circumstances. Either Government may recover from the unit operator any amounts payable under this paragraph.

sette seg inn i beslutningen og/eller fremlegge forslag for ekspertens vurdering. Ekspertens endelige beslutning skal, sammen med en fullstendig og detaljert forklaring på hvorledes beslutningen fremkom, gis skriftlig til de to regjeringer innen 4 uker fra utløpet av denne fristen. Ekspertens beslutning skal, med mindre det foreligger svik eller åpenbare feil, være endelig og bindende for de to regjeringer. De to regjeringer skal sørge for at beslutningen blir implementert av fellesoperatøren på vegne av de aktuelle rettighetshavere.

6. Eksperten skal fordele ansvaret for betaling av hans salær og utgifter mellom de to regjeringer i henhold til det han finner rettferdig og rimelig etter omstendighetene. Hver av regjeringene kan kreve dekket av fellesoperatøren beløp utbetalt i henhold til dette punkt.

Appendix to annex D

Model conflict of interest undertakings

1. [Name of expert] hereby warrants that he has not performed since [date], and will not perform during the course of his resolution of the matters in question, any work for either the Government of the United Kingdom or the Government of the Kingdom of Norway, or any Licensee of the [] Field or a Licensee of any other Field on the continental shelf appertaining to the United Kingdom or the Kingdom of Norway, which could influence his performance of, or conflict with his duties in relation to his resolution of the aforesaid matters in question. In particular, he warrants that he has not undertaken any work relating to the [] Field or for any of the [] Field Licensees within the last two years.
2. [Name of contractor] hereby warrants that he has not performed since [date], and will not perform during the period for which he has been engaged by [name of expert] in connection with the Framework Agreement of 4 April 2005 concerning Cross-Boundary Petroleum Co-operation, any work for either the Government of the United Kingdom or the Government of the Kingdom of Norway, or any [] Field Licensee or a Licensee of any other Field on the continental shelves appertaining to the United Kingdom or the Kingdom of Norway, which could influence his performance of, or conflict with his duties under his contract with [name of expert]. In particular, he warrants that he has not undertaken any work relating to the [] Field or for

Tillegg til vedlegg D

Habilitetserklæring

1. [Ekspertens navn] forsikrer herved at han siden [dato] ikke har utført, og at han, så lenge behandlingen av de aktuelle spørsmål foregår, ikke vil utføre noe oppdrag for den norske regjering, regjeringen i Det forente kongerike eller noen av Rettighetshaverne til [] feltet, eller for en Rettighetshaver til et annet felt på kontinentalsokkelen tilhørende Kongeriket Norge eller Det forente kongerike, som kan påvirke utføringen av eller komme i konflikt med hans oppgaver knyttet til arbeidet med å finne en løsning på de nevnte spørsmål. Særlig forsikrer han at han ikke har påtatt seg noe oppdrag knyttet til [] feltet eller for noen av [] Rettighetshaverne til feltet i løpet av de siste to år.
2. [Kontrahentens navn] forsikrer herved at han siden [dato] ikke har utført, og at han, så lenge han er engasjert av [ekspertens navn] i forbindelse med Rammeavtalen av 4. april 2005 om petroleumssamarbeid over Grenselinjen, ikke vil utføre noe oppdrag for den norske regjering, regjeringen i Det forente kongerike eller noen av rettighetshaverne til [] feltet, eller for en Rettighetshaver til et annet felt på kontinentalsokkelen tilhørende Kongeriket Norge eller Det forente kongerike, som kan påvirke utføringen av eller komme i konflikt med hans oppgaver i henhold til kontrakten med [ekspertens navn]. Særlig forsikrer han at han ikke har påtatt seg noe oppdrag knyttet til [] feltet eller for noen av [] Rettighetshaverne til feltet i løpet av de siste to år.

any of the [] Field Licensees within the last two years.

Annex E

Existing petroleum Agreements

Agreement of 22 May 1973, as amended by the Exchange of Notes dated 27 July 1994, relating to the transmission of petroleum by pipeline from the Ekofisk field and neighbouring areas to the United Kingdom

Agreement of 10 May 1976, as amended by the Agreement of 25 August 1998 and the Exchange of Notes dated 21 June 2001 relating to the exploitation of the Frigg Field Reservoir and the transmission of gas therefrom to the United Kingdom; and the use of the installations and pipelines for the exploitation and transmission of Hydrocarbons

Agreement of 16 October 1979, as amended by the Exchange of Notes dated 24 March 1995, relating to the exploitation of the Statfjord Field Reservoirs and the offtake of petroleum therefrom

Agreement of 16 October 1979 and Supplementary Agreements of 22 October 1981 and 22 June 1983, as amended by the Exchange of Notes dated 9 August 1999, relating to the exploitation of the Murchison Field Reservoir and the offtake of petroleum therefrom

Agreement of 21 November 1985, amended by the Agreement of 1 November 2004, between the two Governments relating to the transmission by pipeline of Heimdal Liquids to the United Kingdom

Framework Agreement of 25 August 1998 relating to the laying, operation and jurisdiction of inter-connecting submarine pipelines

Vedlegg E

Eksisterende petroleumsoverenskomster

Overenskomst av 22. mai 1973, slik den er endret ved noteveksling av 27. juli 1994, om overføring av petroleum gjennom en rørledning fra Ekofisk-feltet og tilstøtende områder til Det forente kongerike

Overenskomst av 10. mai 1976, slik den er endret ved overenskomst av 25. august 1998 og noteveksling av 21. juni 2001, om utnyttelsen av Frigg-reservoaret og overføring av gass fra dette til Det forente kongerike og bruken av installasjoner og rørledninger for utnyttelse og overføring av hydrokarboner

Overenskomst av 16. oktober 1979, slik den er endret ved noteveksling av 24. mars 1995, om utnyttelsen av Statfjord-reservoarene og transport av petroleum fra disse

Overenskomst av 16. oktober 1979 med tilleggsoverenskomster av 22. oktober 1981 og 22. juni 1983, slik de er endret ved noteveksling av 9. august 1999, om utnyttelsen av Murchison-reservoaret og transport av petroleum fra dette

Overenskomst av 21. november 1985, slik den er endret ved overenskomst av 1. november 2004, mellom de to regjeringer om transport av Heimdal kondensat gjennom rørledning til Det forente kongerike

Rammeavtale av 25. august 1998 om legging og drift av samt jurisdiksjon over undersjøiske tilknytningsrørledninger

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

Vedlegg 2

Mr. Mike O'Brien MP
Minister for Energy and e-Commerce
Department of Trade and Industry
1 Victoria Street
London SW1H 0ET
UNITED KINGDOM

Our ref
OED 2002/2335

Date
4 April 2005

Dear Mr. O'Brien,

I am writing to you about the implications of paragraph 3 in Article 1.10 Exchange of Information of the Framework Agreement between the Government of the Kingdom of Norway and the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland which is being presented for signature by both States today.

The said paragraph reflects the importance of providing information between, inter alia, the operators of the systems for gas transportation, such as Gassco and Transco, for the purpose of ensuring "safe, effective and stable operations of the systems".

To be able to operate the Norwegian upstream gas transportation system in a safe, effective and stable manner, pipeline operators are dependent on an open information flow from i.a. field operators and shippers. The information they provide to pipeline operators is provided on a voluntary basis and in confidence.

The availability of upstream information cannot, therefore, in all circumstances be guaranteed. Should an obligation be introduced which would involve the release of commercially sensitive information not otherwise in the public domain and in a form that would seriously affect the interests of those concerned, they may discontinue or reduce their information flow to the pipeline operator. Norwegian pipeline operators will then not be in a position to provide access to such information.

Mr. Mike O'Brien MP
Minister for Energy and e-Commerce
Department of Trade and Industry
1 Victoria Street
London SW1H 0ET
UNITED KINGDOM

Vår ref
OED 2002/2335

Dato
4. april 2005

Kjære Hr. O'Brien,

Jeg skriver til Dem om rekkevidden av punkt 3 i artikkel 1.10 Utveksling av informasjon i Rammeavtalen mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland, som fremlegges for undertegning av begge stater i dag.

Nevnte punkt gjenspeiler hvor viktig det er å gjøre informasjon tilgjengelig, blant annet, mellom operatørene for gasstransportsystemene, som Gassco og Transco, for å sikre "sikker, effektiv og stabil drift av systemene".

For å kunne operere det norske oppstrøms gassstransportsystemet på en sikker, effektiv og stabil måte, er rørledningsoperatørene avhengig av en åpen informasjonsflyt fra, blant annet, feltoperatører og skipere. Den informasjon som de gir til rørledningsoperatører er gitt på frivillig basis og basert på konfidensiell behandling.

Tilgang til oppstrømsinformasjon kan derfor ikke sikres i ethvert tilfelle. Dersom det skulle innføres en plikt som innebærer frigivelse av kommersielt sensitiv informasjon som ellers ikke er offentlig tilgjengelig og i en form som vil alvorlig påvirke de berørtes interesser, kan de stanse eller redusere sin informasjonsflyt til rørledningsoperatøren. Norske rørledningsoperatører vil da ikke være i stand til å formidle tilgang til slik informasjon.

Om samtykke til inngåelse av en rammeavtale av 4. april 2005 mellom regjeringen i Kongeriket Norge og regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om petroleumssamarbeid over grenselinjen

In the case of provision of such information on a voluntary basis, the Norwegian Government does not consider that such problem should arise.

Where the release of information is required on a non-voluntary basis, you will consult us in advance to ensure that the interests of both States are safeguarded.

Failing a satisfactory solution after such consultation, we maintain the right to take appropriate measures to safeguard the integrity of the Norwegian transportation system. The introduction of any such measure is not to be regarded as putting an obstacle in the way of providing information, as described in paragraph 3 of Article 1.10.

Yours sincerely,
Thorhild Widvey

4 April 2005

Mrs Thorhild Widvey
Minister
Ministry of Petroleum and Energy
PO Box 8148 DEP
N-0033
Oslo
Norway

Dear Mrs Widvey,

I acknowledge receipt of your letter of today's date concerning paragraph 3 of Article 1.10 of the Framework Agreement between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the Kingdom of Norway concerning Cross-Boundary Petroleum Cooperation which was signed at Oslo on 4 April 2005.

Yours sincerely,
Mike O'Brien

Dersom slik informasjon gis på frivillig basis, antar den norske regjering at slike problemer ikke vil oppstå.

Dersom frigivelse av informasjon kreves på en ikke frivillig basis, vil De konsultere oss på forhånd for å sikre at begge staters interesser blir ivaretatt.

Dersom en slik konsultasjon ikke skulle lede til en akseptabel løsning, fastholder vi vår rett til å iverksette hensiktsmessige tiltak for å ivareta integriteten i det norske transportsystemet. Iverksettelsen av ethvert slikt tiltak skal ikke kunne anses for å legge hindringer i veien for at slik informasjon fremlegges, som beskrevet i punkt 3 i artikkel 1.10.

Med hilsen
Thorhild Widvey

4. april 2005

Fru Thorhild Widvey
Minister
Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
N-0033
Oslo
Norge

Kjære fru Widvey,

Jeg bekrefter mottakelsen av Deres brev av i dag vedrørende punkt 3 i artikkel 1.10 i Rammeavtalen mellom regjeringen i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland og regjeringen i Kongeriket Norge om petroleumssamarbeid over grenselinjen, som ble undertegnet i Oslo den 4. april 2005.

Med hilsen
Mike O'Brien
